

MILLIY TIKLANISH

16 (181)

2012 йил 18 апрель, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

Бебаҳо меросимиз — эъзода

Марғилон косиб ва хунармандлар шаҳри. Буюк ипак йўлининг чорраҳасида жойлашган мазкур шаҳарда Эрон, Хитой ва бошқа шарқ мамлакатларидан келган савдогарлар бу ернинг атласи адрасини, ипагу шойиларини харид қилишган.

Хусусий тиббиёт

Сўнгги йилларда кучга киритилаётган ҳуқуқий ҳужжатлар хусусий тиббиёт муассасалари томонидан кўрсатилаётган тиббий хизмат сифатини янги босқичга кўтарди. Фуқароларимиз соғлигини янада мустаҳкамлашда муҳим омил бўлади.

Бадий гимнастика

Навоий вилоятида 111 та спорт иншооти қошида бадий гимнастика секциялари ташкил этилган бўлиб, уларда 5-18 ёшгача бўлган 7627 нафар қизлар назокат ва нафосат машқлари билан шуғулланмоқдалар.

5 МАЪНАВИЯТ

6 ЖАРАЁН

8 КЎЗГУ

ХАБАРЛАР

Медиа-конференция

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетида талабаларнинг аънавий III медиа-конференцияси бўлиб ўтди.

Ахборот технологияларининг журналистика соҳасидаги ўрни ва аҳамиятига бағишланган мазкур анжуманда ахборот-коммуникация технологиялари мутахассислари, ўқитувчилар ва талабалар иштирок этди. Медиа-конференцияда интернет-журналистиканинг истиқболлариغا доир маърузалар муҳокама этилди. Энг яхши талабалар сайти, энг яхши гоя, энг яхши блог, фаол ташкилотчи-талаба каби йигирмага яқин номинация бўйича ғолибларга сертификат ва совғалар топширилди.

Ёшлар ишли бўлди

Наманган шаҳар Бобур номидаги маданият ва истироҳат боғида меҳнат ярмаркаси ўтказилди.

Шаҳар бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати кенгаши, олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари ҳамда бошқа бир қатор давлат ва жамоат ташкилотлари ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур ярмаркада бир юз ўттиздан зиёд корхона, ташкилот ва муассасалар 810 бўш иш ўринлари билан иштирок этди. Меҳнат ярмаркасида 545 талабгор ишга жойлашиш учун йўланма олди. Уларнинг 356 нафари ёш мутахассислардир.

Болалар кўргазмаси

Пойтахтимиздаги "Илҳом" театрида "Мен, сен, у..." деб номланган болалар расмлари кўргазмаси намоиш этилмоқда.

Ушбу кўргазма "Sen yolg'iz emassan" Республика болалар жамоат фонди ташаббуси билан Американинг "Бонинг" компанияси ҳамкорлигида "Ота-онасиз қолган болаларни эстетик тарбиялаш ва уларнинг жамиятдаги интеграциялашувига кўмаклашиш" лойиҳаси доирасида ташкил этилди. Кўргазмада Тошкент шаҳридаги 21-, 22-, 23-Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчилари, кам таъминланган оилаларнинг фарзандлари томонидан чизилган расмлар намоиш этилмоқда. Кўргазма 20 апрелга қадар давом этади.

ФРАКЦИЯ ҲАЁТИ

Риэлторлик фаолияти ва суд-ҳуқуқ тизими

УЛАРГА ОИД ҚОНУНЛАР ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИЛАДИ

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партиясининг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси йиғилишида қуйи палатанинг навбатдаги ялпи мажлиси муҳокамасига киритилиши назарда тутилаётган қатор қонун лойиҳалари муҳокама қилинди. Унда Қонунчилик палатаси депутатлари, фракция аъзолари, вазирлик ва идоралар раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

2-бет

МИЛЛИЙ ДАСТУР — МИЛЛАТ ҚАНОТИ

Жаҳон эътирофига сазовор

МИЛЛИЙ МОДЕЛ

Жаҳон миқёсида аксарият, айниқса, ривожланган мамлакатларни қийнаётган демографик муаммо, яъни аҳолининг нисбий қариб бориши шароитида Ўзбекистон аҳолисининг мутлоқ кўп қисми иқтисодий жиҳатдан фаол аҳоли тоифасига кириши биз учун бебаҳо имкониятдир. Аниқ рақамларга эътибор қаратадиган бўлсак, мамлакатимиз аҳолисининг қарийб 35 фоизи 16 ёшгача бўлган болалар, 62 фоиздан зиёди эса 30 ёшгача бўлган ёшлардан иборат.

Мамлакатимиз ана шундай демографик ҳолатда замон талабларига жавоб берадиган ва энг мураккаб технологик жараёнларни бошқара оладиган

кадрлар тайёрлаш орқали инновацион иқтисодиётни шакллантириш йўлидан бормоқда. Қудратли моддий-техник базага эга бўлган иқтисодиётни

шакллантириш ўз навбатида илмий ва интеллектуал салоҳиятни юзага келтиришни талаб қилади. Мамлакатимизда олиб борилаётган ва узокни кўзлаган иқтисодий-ижтимоий сиёсат таълим тизимини жиддий ислоҳ қилиш ва такомиллаштириш, ёшларнинг илмий-ижодий қобилиятини юзага чиқариш, сифатли билим олишга бўлган эҳтиёжни таъминлаш ва соҳага ажратиладиган молиявий маблағлардан самарали фойдаланишга асосланганлиги билан аҳамиятлидир. Мамлакатимизда бўлиб ўтган «Юксак билим» ва интеллектуал ривожланган авлодни тарбиялаш — мамлакатни барқарор тараққий эттириш ва модернизация қилишнинг энг муҳим шарти» деб номланган нufузли халқаро конференция иштирокчилари томонидан эътироф этилганидек, таълим соҳасидаги бугунги натижа ва муваффақиятлар ўз мустақил фикри, дунёқараши ва ёндашувига эга бўлган, ҳар томонлама етук шахсни шакллантиришга қаратилган бу йўл тўғри эканлиги ва тўғри танланганини яна бир қарра исботламоқда.

4-бет

ЎЗМТДП ДАСТУРИ — АМАЛДА

Ёш авлодни эзгу ғоялар атрофида бирлаштириш, қизиқиш ва интилишларини қўллаб-қувватлаш, салоҳиятларини жамият рағбатларида сафарбар этишга рағбатлантириш ЎЗМТДПнинг ёшлар сиёсати йўналишидаги асосий вазифаларидан саналади. Бу борада партия ташкилотлари томонидан диққатга сазовор ишлар олиб борилаётган. Хусусан, биринчи «Баркамол авлод — обод Ватан келажиги» минтақавий ёшлар форумини олайлик. Мамлакатимизнинг турли ҳудудларида аънавий тарзда ўтказиб келинаётган мазкур тарғибот тадбири ЎЗМТДП ғоя ва мақсадларига ҳайрихоҳ ёшларни ўз атрофига бирлаштирмоқда.

Кўрик-танлов

Ёшларнинг юртимизда кечаётган иқтисодий-ижтимоий ва сиёсий ЖАРАЁНЛАРГА ДАХЛДОРЛИК ТУЙҒУСINI ЮКСАЛТИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

3-бет

“Milliy tiklanish” газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

● **ФРАКЦИЯ ҲАЁТИ**

Риэлторлик фаолияти ва суд-ҳуқуқ тизими

УЛАРГА ОИД ҚОНУНЛАР ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИЛАДИ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Йиғилишда дастлаб, «Риэлторлик фаолияти тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни қабул қилиниши муносабати билан «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»-ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгаришлар киритиш ҳақида»ги қонун лойиҳаси муҳокама қилинди. Ушбу лойиҳадан кўзланган мақсад хатланган мол-мулкни реализация қилишни тартибга солишдан иборат. Қонуннинг 3-моддасида риэлторлик фаолияти риэлторлик ташкилоти томонидан махсус лицензия асосида амалга оширилиши, риэлторлик ташкилоти бошқа фаолият турларини амалга ошириш ҳуқуқига эга эмаслиги белгиланган.

Қонун қабул қилингунга қадар «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Қонуннинг 56-моддасига асосан хатланган мол-мулкни, шу жумладан, ер участкаси, қурилиши тугалланмаган объектлар, кўчмас мулкни узоқ муддатли ижарага олиш ҳуқуқлари, ер участкасига бўлган мулк ҳуқуқлари, шунингдек хатланган автомобил-транспорт воситаларини реализация қилиш қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда махсус ажратилган майдончаларда биржалар томонидан ўтказиладиган очик аукцион шаклидаги кимовиди савдосида амалга оширилиши эди.

Маълумки, риэлторлик фаолиятининг ўзига хослигидан келиб чиқилганда, биржалар кўчмас мулк объектларини ва уларга бўлган ҳуқуқларнинг савдосини ташкил этиш билан боғлиқ хизматларни кўрсатиш, яъни риэлторлик фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқига эга эмас. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 24 июндаги фармойишига мувофиқ, Республика кўчмас мулк биржаси асосий фаолият йўналишларидан бири автомобил-транспорт воситаларини савдосини ташкил этишдан иборат бўлган «Республика мулк маркази» ёпиқ акциядорлик жамия-

тига айлантирилган. Шу боис қонун лойиҳасида «Суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларини ижро этиш тўғрисида»ги Қонуннинг 56 ва 63-моддаларига ўзгаришлар киритиш таклиф этилмоқда. Унга мувофиқ хатланган кўчмас мулкларни риэлторлик ташкилотлари томонидан, хатланган автомобил-транспорт воситаларини эса савдонини ташкил этишни амалга оширувчи ташкилот сифатида махсус савдо ташкилотлари томонидан реализация қилиниши қонуний белгиланган.

Қонун тартибидидаги навбатдаги масала — «Суд-ҳуқуқ тизими янада ислоҳ қилиш муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳасини фракция аъзолари кўриб чиқдилар. Ушбу масала юзасидан Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари кўмитаси аъзоси Абдил Тўхташев маъруза қилди.

Қонун лойиҳасида қамоққа олиш тартибидидаги эҳтиёт чорасини қўллаш масаласини судлар томонидан кўриб чиқиш тартибига ўхшаш айбланувчинини ёхуд судланувчинини лавозимдан четлаштириш ва шахсни тиббий муассасага жойлаштириш тўғрисидаги илтимоснома-ни судлар томонидан кўриш таклиф этилмоқда, - деди нотиқ. — Судга қадар иш юритув босқичида лавозимдан четлаштириш ва шахсни тиббий муассасага жойлаштириш тартибидидаги процессуал мажбурлов чораларини қўллаш бўйича прокурор (суриштирувчи, терговчи) ваколатини судларга ўткази-лиши ҳақидаги таклифларни амалга оширилиши Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг нормаларига мос келади ва ушбу масалани ҳолис ва бераз орган, яъни суд томонидан тегишли суд процедураларида қўлдан келтирилган ҳолда ҳал қилиш учун керакли шарт-шароитлар яратди.

Маърузада таъкидланганидек, мазкур қонун лойиҳаси партиямиз сайловолди Платформасининг миллий қонунчилик ва суд-ҳуқуқ тизимини ислоҳ этиш борасида белгиланган вазифалар ижросини

таъминлашда ҳуқуқий асос бўлади.

Фракция аъзолари «Ўзбекистон Республикаси Маъмурий жавобгарлик тўғрисида»ги кодекснинг 249-моддасига ўзгариш киритиш ҳақида»-ги қонун лойиҳасини муҳокама қилишди. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 249-моддасига ўзгариш киритилиши Ўзбекистон Республикасининг «Ёнғин хавфсизлиги тўғрисида»ги, «Ҳўжалик юритувчи субъектларнинг фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида»ги Қонунлар ҳамда Давлат ёнғин назоратини амалга оширадиган Ички ишлар вазирлигининг тегишли бўлимлари фаолиятини белгилловчи бошқа ҳуқуқий ҳужжатларига мувофиқлаштиришни назарда тутди.

Йиғилишда шунингдек, «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонун лойиҳаси муҳокама қилинди. Мазкур қонун лойиҳасига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодекси 155-моддасининг биринчи қисми, Ўзбекистон Республикасининг Жиноят-ижроия кодекси 92-моддасининг иккинчи қисми, «Фермер хўжалиги тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 23-моддасининг учинчи қисми, «Хусусий корхона тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 19-моддасининг иккинчи қисми, Ўзбекистон Республикасининг «Жиноят ишлари юритиш чоғида қамоққа сақлаш тўғрисида»ги Қонуни 30-моддасининг учинчи қисми ва Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодексининг бир неча моддаларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш назарда тутилган.

Фракция йиғилишида қонун тартибига киритилган қонунлар лойиҳалари кўриб чиқилди ва улар юзасидан фракциянинг нуктаи назари шакллантирилиб, концептуал-ҳуқуқий жиҳатдан биринчи ўқишда маъқуллаш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Камолитдин ҲОТАМОВ,
«*Milliy tiklanish*» мухбири

Истиқлолнинг илк кунларидан юртимизда ҳуқуқий демократик давлат қуриш, кучли фуқаролик жамияти барпо этиш борасида босқичма-босқич равишда кенг қўлланма ислохотлар амалга оширилмоқда. Мазкур жараёнда аҳоли турли қатламлари манфаат ва мақсадлари ҳамда сиёсий иродасини ифода этиб, давлат ва жамоат ишларида фаол иштирок этаётган сиёсий партиялар муҳим ўрин тутди.

Таъкидлаш жоизки, ўтган даврда мамлакатимизда халқаро андозаларга мос ҳуқуқий асослар яратилгани сиёсий партияларнинг жамият ҳаёти ва қарорлар қабул қилишдаги ўрни ва ролини янада оширди. Айниқса, парламент палаталарининг 2010 йил

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси юртимизда амалга оширилаётган маънавий, ижтимоий-иқтисодий ислохотлар жараёнида фаол иштирок этиш мақсадида қуйи бўғинлар фаолиятини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Бу борада жойларда БПТ етакчилари иштирокида қатор ўқув-семинарлар ташкил этилмоқда.

12 ноябрда бўлиб ўтган қўшма мажлисида тақдим этилган «Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси»да илгари сурилган гоя ва қонунчилик ташаббуслари сиёсий партиялар ваколатларини кучайтиришнинг муҳим ҳуқуқий асоси бўлди. Шу билан бирга улар зиммасига масъулиятли вазифалар юкланди. Эндиликда сиёсий партиялардан сайловчиларнинг сиёсий-ҳуқуқий фаоллигини ошириш, электрорат манфаатини таъминлаш, етук кадрлар захирасига эга бўлиши лозимлиги долзарб аҳамиятга эга масала сифатида кун тартибига чиқди. Бунда жойлардаги партия ташкилотлари, депутатлик гуруҳлари ва бошланғич партия ташкилотлари ишини янада жонлантириш талаб этилади.

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси юртимизда амалга оширилаётган маънавий, ижтимоий-иқтисодий ислохотлар жараёнида фаол иштирок этиш мақсадида қуйи бўғинлар фаолиятини кучайтиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Бу борада жойларда БПТ етакчилари иштирокида қатор ўқув-семинарлар ташкил этилмоқда. Партия Андижон вилоят Кенгаши ва Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Андижон вилоят ҳудудий бўлини маси билан ҳамкорликда «Бошланғич партия ташкилотлари самарали фаолиятини таъминлаш» мавзусида ўқув ташкил қилинди. Унда ЎзМТДП вилоят Кенгаши аъзолари, партия шахар-туман Кен-

● **БПТ — БОШ ТАЯНЧИМИЗ**

Сайловчи ва электорат манфаати

УНИ ТАЪМИНЛАШДА ҚУЙИ БЎҒИН ФАОЛИЯТИНИ КУЧАЙТИРИШ ТАЛАБ ЭТИЛАДИ

гашлари етакчилари, «Ёшлар қаноти» ва «Аёллар қаноти» фаоллари, бошланғич партия ташкилотлари раҳбарлари ҳамда Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Андижон вилоят ҳудудий бўлини маси ходимлари иштирок этди.

Ўқувда қуйи бўғинлар фаолиятидаги муаммолар аниқланиб, уларнинг ечимини топиш, амалий ёрдам кўрсатиш масалалари муҳокама қилинди. Шунингдек, партия ходимларининг сиёсий малакасини ошириш, БПТнинг электорат манфаати-

этилди. Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Хоразм вилоят ҳудудий бўлини маси билан ҳамкорликда ўтказилган семинар-тренингда ЎзМТДП маҳаллий ва бошланғич партия ташкилотлари фаолияти самарадорлигини таъминлаш масалалари муҳокама қилинди.

Эътироф этиш жоизки, партия Хоразм вилоят Кенгашида бошланғич ташкилотлар етакчиларининг сиёсий билимларини мустақамлаш борасида кенг қўлланма ишлар амалга оширилмоқда. Бунинг ижобий самараси ўлароқ мазкур ҳудудда ўз фаолиятларини намуналий йўлга қўйган қуйи бўғинлар кўпчиликини ташкил қилади. Хусусан, Урганч шаҳри ҳудудидида фаолият олиб борувчи «Республика шошилини тез тиббий ёрдам илмий маркази» Хоразм вилоят филиалида ташкил этилган бошланғич партия ташкилоти республикада энг намуналий деб эътироф қилинди.

— Партия ва аъзолар ўртасида яқин муносабат ўрнатиш, электрорат манфаатларини ҳимоя қилиш, партия гоя ва мақсадларини кенг жамоатчиликка етказиш, сайловолди Платформасида белгиланган вазифалар ижросини таъминлашда бошланғич партия ташкилотларининг ўрни ва роли катта, - деди ЎзМТДП Хоразм вилоят Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси Б.Бобожонова. — Мазкур жараёнда қуйи бўғинларнинг барчаси ҳам талаб даражасида фаолият кўрсатяптими? Бошланғич партия ташки-

партия ташкилотлари етакчилари, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларга партиямиздан сайланган депутатлар, Фуқаролик жамияти шаклланишини мониторинг қилиш мустақил институти Хоразм вилоят ҳудудий бўлини маси ходимлари ва ОАВ вакиллари иштирок этди.

Иштирокчилар томонидан БПТлар фаолиятини янада яхшилаш юзасидан қатор таклифлар билдирилди.

Сардор ДАМИНОВ,
ЎзМТДП Андижон вилоят Кенгаши ташкилий-партиявий кадрлар масалалари бош мутахассиси:

— Бугунги тезкор жараён ва ислохотлар қуйи бўғинлардан етук ва малакали кадрлар захирасига эга бўлишни талаб этади. Бунинг учун доимий равишда партия гоя ва мафқура-сини кенг жамоатчилик ўртасида тарғиб-ташвиқ қилиш лозим. Семинарда таъкидланганидек, ҳозирги кундаги энг муҳим масалалардан бири — партия электорати манфаатларини ҳимоя қилиш, ҳал этиш-да депутатлик гуруҳлари билан БПТлар ҳамкорлигини янада кенгайтиришимиз ва кучайтиришимиз зарур.

Баҳриддин ЖУМАНИЁЗОВ,
Халқ депутатлари Урганч шаҳар Кенгаши депутатлик гуруҳи раҳбари:

— Дарҳақиқат, сайловчи ва электорат манфаатини таъминлашда қуйи бўғин фаолиятини янада кучайтириш талаб

Семинар-тренингда иштирокчилар кичик гуруҳларга бўлинган ҳолда амалий машғулотлар олиб боришди. Баҳс-мунозараларга бой тарзда қизиқарли кечган тадбирда бошланғич партия ташкилотлари тарғибот-ташвиқот ишларини амалга оширишда замонавий сиёсий технологиялардан фойдаланишни ўрганишди.

лотлари етакчиларининг сиёсий билим ва малакалари етарлими? Бугунги семинар-тренингда ана шундай саволларга жавоб топишга ҳаракат қилдик.

Семинар-тренингда иштирокчилар кичик гуруҳларга бўлинган ҳолда амалий машғулотлар олиб боришди. Баҳс-мунозараларга бой тарзда қизиқарли кечган тадбирда бошланғич партия ташкилотлари тарғибот-ташвиқот ишларини амалга оширишда замонавий сиёсий технологиялардан фойдаланишни ўрганишди.

Тадбирда ЎзМТДП Хоразм вилоят, шахар ва туман Кенгашлари раислари, бошланғич

этилади. Шу сабабли семинарда бошланғич партия ташкилотлари ишини янада жонлантириш учун БПТларга маҳаллий кенгаш депутатларини бириктириш ижобий самара бериши айтиб ўтилди. Шунингдек, туман Кенгашлари қуйи бўғинлар фаолияти бўйича ҳар чоракда ҳисобот бериб бориши ишга бўлган масъулиятни янада ошириши шубҳасиз. Семинар-тренингда келгусидаги режаларимизни ҳам белгилаб олдик.

Камолитдин САИДҚУЛОВ,
«*Milliy tiklanish*» мухбири

● **ТАРҒИБОТ**

ЎзМТДП Бухоро вилоят ва шахар Кенгаши «Аёллар қаноти» томонидан «Оилавий муносабатларда миллий урф-одат ва анъаналарнинг қўлланиши» мавзусида тадбир ташкил этилди. Унда партия вилоят ва шахар Кенгашининг хотин-қизлар ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш бўлими етакчи мутахассислари, Бухоро шахар хотин-қизлар кўмитаси ҳамда шахар «Маҳалла» хайрия жамоат фонди ходимлари, 50-сонли МФЙ фаоллари, вилоят ОИТСга қарши кураш маркази санитария тарғибот бўлими шифокорлари ҳамда ёшлар иштирок этди.

Маълумки, оила мустаҳкамлиги жамият тараққиётига хизмат қилади. Шу боис юртимизда истиқлолнинг илк

кунларидан оила институтини мустаҳкамлаш, унинг ижтимоий-иқтисодий, маънавий-ҳуқуқий асосларини такомил-

Миллий қадрият ва анъаналар

МУСТАҲКАМ ОИЛА ПОЙДЕВОРИ

лаштиришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Сир эмаски, ўзбек оилалари фарзанд тарбиясида халқимизнинг қадимдан сақланиб келаётган ва тобора сайқал топиб бораётган миллий қадрият, урф-одат ва анъаналарига таянади.

Тадбирни очган ЎзМТДП Бухоро шахар Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси ўринбосари Ж.Ҳасанов мамлакатимизда 2012 йил «Мустаҳкам оила йили» деб номлангани юртимизда соғлом ва мустаҳкам жамият пойдевори бўлган оиланинг

жамиятдаги ўрнини янада юксалтиришга хизмат қилишни таъкидлади.

— Халқимизда оилани асраш муқаддас вазифалардан бири саналади, - деди халқ депутатлари Бухоро шахар Кенгаши депутати Ш.Аҳмедова. — Бу туйғу неча

асрлар давомида авлоддан-авлодга ўтиб келмоқда. Шу ўринда таъкидлаш лозимки, партиямиз дастури ва сайловолди Платформасида юксак маънавиятли ва ахлоқий, эркин, масъулиятли, қомил инсонни тарбиялашга кўмаклашиш гояси илгари сурилган. Бу эса жорий «Мустаҳкам оила йили»да олдимизга миллий қадрият, жамиятнинг барқарорлик ва тараққиёт институти ҳисобланмиш оила макомини янада оширишга қаратилган муҳим вазифаларни қўяди.

Йиғилишда сўз олганлар ўз маърузаларида оилага тааллуқли бой ва сермазмун миллий анъаналарни асраб-авайлаш, уларни умумбаша-

рий қадриятлар билан уйғунлаштириш, оила ва никоҳ, соғлом турмуш тарзига риоя этиш, оила ва маҳалла муносабатлари билан боғлиқ бой миллий қадриятларимизни кенг тарғиб қилиш масалаларига тўхталдилар. Хусусан, Бухоро шахар 50-сон маҳалла фуқаролар йиғини раиси Қ.Жўраева аҳоли билан доимий ишлаш, оилавий келишмовчиликларни бартараф этиш, маҳалладаги тўй ва маъракаларни тартибли ўтказиш борасида тўпланган тажрибалар тўғрисида гапирди.

Маннон ОТАБОЙ,
«*Milliy tiklanish*» мухбири

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

● ЎЗМТДП ДАСТУРИ — АМАЛДА

Кўрик-танлов

ЁШЛАРНИНГ ЮРТИМИЗДА КЕЧАЁТГАН ИҚТИСОДИЙ-ИЖТИМОЙ ВА СИЁСИЙ ЖАРАЁНЛАРГА ДАХЛДОРЛИК ТУЙҒУСИНИ ЮКСАЛТИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси девони "Ёшлар масалалари" бўлими томонидан партия Жиззах вилоят Кенгаши билан ҳамкорликда ўтказилган "Ўзбекистондаги иқтисодий-ижтимоий ва сиёсий жараёнлар — ёшлар нигоҳида" интеллектуал кўрик-танлов бу борадаги ишларнинг мантиқий давоми бўлди, десак янглишмаймиз.

Танловдан кўзланган мақсад ЎЗМТДП "Ёшлар қаноти" қошидаги "Ёш сиёсий билимдонлар" клуби фаолиятини ривожлантириш, мақсад ва вазифаларини кенг тарғиб-ташвиқ қилиш, мамлакатимизнинг турли ҳудудларидаги клуб аъзолари сафини ёшлар ҳисобига янада кенгайтиришдан иборат. Шу билан бирга ёшларда сиёсий етакчилик ва ташаббускорлик маҳоратини ошириш, интеллектуал салоҳиятини амалда тўла намойиш этиш, жамиятда муносиб ўрин эгаллашларига рағбатлан-

тириш ва фаол фуқаролик позициясини мустаҳкамлаш унинг муҳим мезонларидан бири саналади. Партияимизнинг устувор вазифаси бўлган миллий кадрият, аёнана ва урф-одатларимизни асраб-авайлаш, кенг тарғиб-ташвиқ қилиш ва ўсиб келаётган ёш авлод онгига улардан фахрлиниш, гурурланиш туйғуларини юксалтириш кўрик-танловнинг асосий мақсад ва вазифалари сирасига киради.

Кўрик-танловнинг дастлабки, минтақавий босқичига Жиззах шаҳри мезбонлик қилди. Унда ЎЗМТДП Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилояти ва Тошкент шаҳар Кенгаши "Ёшлар қаноти" фаоллари сиёсий билим, интеллектуал салоҳият, етакчилик ва ташаббускорлик борасида ўзаро куч синашди.

Тадбирнинг очилиш маросимида сўзга чиққанлар мамлакатимизда ёшларнинг қобилият ва иқтидорларини юзага чиқариш, ташаббусларини кўллаб-қувватлаш, уларнинг ижтимоий-сиёсий жараёнлардаги фаол иштирокини

таъминлаш борасида ЎЗМТДП томонидан бир қатор ташаббуслар амалга оширилаётганга эътибор қаратдилар. Шунингдек, бу эзгу тадбирлар кўрик-танловнинг эртанги истиқболи йўлида хизмат қилаётган фидойи, ватанпарвар, билимли фуқароларни тарбиялашга хизмат қилиши эътироф этилди.

Танловда жамоалар "Ташриф карточкиси", "Куч — билим ва тафаккурда" ва "Ёшлар — мустақам оила ва бахтли келажак иштирокчиси" деб номланган учта шарт бўйича беллашдилар.

Қизгин баҳс ва мунозаралар, қизиқарли тафсилот ва жўшқин таассуротларга бой ўтган тадбирда барча шартларни муваффақиятли бажарган ЎЗМТДП Тошкент, шаҳар Кенгашининг "Тошкент ёлдузи" жамоаси ҳакамлар томонидан биринчи ўринга лойиқ топилди. Иккинчи ўринни партия Жиззах вилоят Кенгашининг "Ифтихор" жамоаси кўлга киритди.

Кўрик-танлов якунида жамоалар ЎЗМТДП Марказий Кенгашининг дипломи ва эсдалик со-

ғалари билан тақдирландилар.

Ҳамдам НИЁЗОВ,
ЎЗМТДП МК Ижроия
девони "Ёшлар
масалалари" бўлими
етакчи мутахассиси:

— Бугунги кунда ЎЗМТДП аъзоларининг 60 фоиздан ортиги ёшлардан иборат. Букатта куч ва салоҳият демасдир. Бизнинг вазифамиз ана шундай улкан имкониятдан унумли ва самарали фойдаланиш, ёшлар онгига яратувчанлик ва бунёдкорлик ғояларини синдириш, улар ташаббусларини юртимиз рағбатини йўлида сафарбар этишга кўмаклашишдир.

Бугунги "Ўзбекистондаги иқтисодий-ижтимоий ва сиёсий жараёнлар ёшлар нигоҳида" номли кўрик-танлов ёшларимизда юртимиз ҳаётида кечаётган ислохотлар жараёнига дахлдорлик туйғусини юксалтиришга хизмат қилиши шубҳасиз. Унинг Жиззах шаҳрида бўлиб ўтган дастлабки минтақавий босқичида қатнашган жамоалар ҳар жиҳатдан фаоллик кўрсатишди. Мутасар айтганда, танлов ўз олдига қўйган мақсад ва

вазифаларни уддаламоқда, десак муболага бўлмайди.

Озода ОХУНОВА,
ЎЗМТДП Жиззах вилоят
Кенгаши "Ёшлар қаноти"
фаоли:

— Ёшларнинг сиёсий билим ва дунёқарашини ўстириш, уларда фаол фуқаролик позициясини мустаҳкамлаш сингари вазифаларни ўз олдига мақсад қилиб қўйган танлов биз ёшлар учун кўникма ва малака ошириш мактаби ҳам бўлди. Зеро, беллашув давомида турли вилоятлардан дўстлар орттирдик, уларнинг ёшлар билан иш олиб бориш, "Ёшлар қаноти" ва унинг қошидаги "Ёш сиёсий билимдонлар" клуби фаолиятини янада жонлантириш борасидаги тажрибалари билан яқиндан танишдик. Ўйлаيمانки, бу ерда кўрган ва ўрганганларимиз келгуси фаолиятимиз ривожига хизмат қилади.

Равшан ОМОНОВ,
ЎЗМТДП Тошкент шаҳар
Кенгаши "Ёшлар қаноти"
етакчиси:

— Бу каби тадбирлар ёшларни ҳаётга теран нигоҳ билан боқиб, юртимизда амалга оширилаётган ислохотларга дахлдорлик туйғуси билан яшашга хизмат қилади. Масалан танловнинг "Ёшлар — мустақам оила ва бахтли келажак иштирокчиси" шартини олайлик. Мазкур шарт орқали ёшларимиз ҳозирги кунда оилада, жамиятда учраётган турли камчилик ва муаммоларни кўтариб чиқишди. Тарбияда ота-онанинг роли қанчалик муҳимлиги ва бунга эътибор қаратиш лозимлиги саҳна кўринишларида акс этгани мени ғоят таъсирлантирди. Албатта, буларнинг барчаси партия ёшларининг, тенгдошларимнинг турмуш тарзи-миздаги мавжуд камчиликларга бефарқ эмаслигидан далолат беради. Партия ғоялари, дастурий вазифалар ижросини таъминлашда биз, асосан, ана шундай ёшларга ишонамиз. Кўрик-танлов мазкур йўналишдаги мақсадларимизни амалга оширишда ҳар жиҳатдан кўмаклашади, деб умид қиламиз.

Дилноза ҲАЙИТОВА,
"Milliy tiklanish" мухбири

168 СОАТ: ЎЗМТДП
ТАШКИЛОТЛАРИДА

Оила ва ёшлар

ҲУДУДИЙ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ЭЪТИБОРИДА

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

ЎЗМТДП Мирзо Улуғбек туман Кенгаши, "Машриқ-машъали" нодавлат нотижорат ташкилоти билан ҳамкорликда "Оила — жамият таянчи" шиори остида "Оила бўсағасидаги ўсмир ёшлар" мавзусида маънавий-маърифий тадбир ташкил этилди. Унда Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎЗМТДП фракцияси аъзолари, партия туман Кенгаши етакчилари, Хотин-қизлар кўмитаси туман бўлими ва "Машриқ-машъали" нодавлат нотижорат ташкилоти ходимлари, ёшлар ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди.

Таъкидланганидек, юртимизда жамиятнинг асоси бўлган оила институтини янада мустаҳкамлаш, айниқса, ёш оилаларни маънавий, ижтимоий-иқтисодий манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда қўллаб-қувватлаш борасида салмоқли ишлар амалга оширилмоқда.

— Жорий "Мустақам оила йили"да жисмонан соғлом ва маънан етук, ҳар томонлама баркамол авлодни тарбиялашга қаратилган ишлар янги босқичга кўтарилади, - деди ЎЗМТДП Мирзо Улуғбек туман Кенгаши "Аёллар қаноти" етакчиси Н.Воҳидова. — Шу боис партияимиз дастурий мақсадлари ва сайловолди Платформасидан келиб чиққан ҳолда жамиятда оиланинг ролини ошириш, мустақам ва соғлом оилани шакллантиришда маҳаллаларнинг мавқеини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратишимиз лозим. Бу борада маҳалла фуқаролар йиғинлари билан ўзаро ҳамкорликни янада кучайтириш ижобий самара бериши шубҳасиз.

Йиғилиш доирасида партия аъзолари ва "Машриқ-машъали" нодавлат нотижорат ташкилоти ходимлари ҳамда ёшлар томонидан тайёрланган либослар кўргазмаси ташкил этилди.

Тадбирда фаол иштирок этган бир гуруҳ ёшларга фахрий ёрлик ва эсдалик совғалари топширилди.

САМАРҚАНД

"Мустақам оила йили" муносабати билан ЎЗМТДП Самарқанд туман Кенгаши томонидан "Оилада меҳнат тарбиясини шакллантириш" мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Унда партия туман Кенгаши аъзолари ва фаоллари, "Камолот" ЁИХ туман кенгаши етакчилари ҳамда ёшлар иштирок этди.

Йиғилишда сўз олганлар ёшларнинг меҳнат тарбияси, касбий тайёргарлиги ва уларни иш билан таъминлаш устувор масалалардан бири эканлигини алоҳида таъкидладилар. Эътироф этилганидек, ёш авлоднинг меҳнат кўникмаларини шакллантиришда биринчи навбатда ота-она ибрати ҳамда аждодларнинг асрий аёнаналари муҳим аҳамият касб этади.

Давра суҳбатда жамиятнинг мустақам таянчи бўлган оилалар, айниқса, ёш оилалар ҳаётига изчиллик билан татбиқ этилаётган "Мустақам оила йили" Давлат дастури ижросини таъминлашда партия туман Кенгаши фаолиятини янада жонлантиришга қаратилган чора-тадбирлар белгиланди.

Ўз мухбиримиз

● ПАРТИЯЛАРАРО МУНОЗАРА

Истиқлол йилларида мамлакатимизда сиёсий партияларнинг давлат ва жамият ҳаётидаги роли ва аҳамияти тубдан ўзгарди. Изчил ва босқичма-босқич ислохотлар тўғрисида юртимизда кўппартиявийлик тизими вужудга келди.

Жамоатчилик қабулхонаси

ЎЗХДП КЎЗЛАГАН НАТИЖАНИ БЕРАЯПТИМИ?

Таъкидлаш жоизки, парламент палаталарининг 2010 йил 12 ноябрда бўлиб ўтган кўшма мажлисида тақдим этилган Концепция мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида янги даврни бошлаб берди. Унга мувофиқ ўтган йил апрель ойида қабул қилинган "Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг айрим моддаларига ўзгариш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида (78, 80, 93, 96 ва 98-моддаларига)"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни сиёсий партиялар ваколати ва имкониятини янада кенгайтирди. Шу билан бирга улар зиммасига бугунги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда масъулиятли вазифалар юкланди. Электрат манфаатини таъминлаш, кенг жамоатчилик билан мустақам алоқа ўрнатиш, партия хайрихоҳлари билан доимий равишда ишлаш ва етук кадрлар захирасига эга бўлиш ана шулар жумласидандир.

Бир неча йил илгари ЎЗХДП томонидан ҳудудий партия ташкилотлари қошида Жамоатчилик қабулхоналари ташкил этилганди. Жамоатчилик қабулхона-

ларининг асосий мақсад ва вазифаси аҳолини ўйлантираётган масалаларни ўрганиш, маслаҳат ва кўмакка муҳтож кишиларга амалий ёрдам кўрсатиш, партия электорати манфаати ва ҳақ-хуқуқларини ҳимоя қилишдан иборат эди. Хўш, бугун мана

Мазкур ҳудудлардаги жамоатчилик қабулхоналарига келиб тушаётган мурожаатлар сони кескин қамқайган. Масалан, жорий йилнинг биринчи чорагида ҳар иккала ҳудуд Кенгашиларига ҳам бор йўғи 6 та мурожаат келиб тушган.

шундай олижаноб ва улғувор мақсад ва муддаолар нечоғлиқ амалга ошаяпти? Ёки бошқача қилиб айтганда ҳудудий партия ташкилотлари қошида ташкил этилган Жамоатчилик қабулхоналари ЎЗХДП кўзлаган натижа-ни бераяптими?

Айниқса, ЎЗХДП Ҳамза тумани ва "Ёшлик" талабалар шаҳарчаси Кенгашилари қошидаги Жамоатчилик қабулхоналари бундай саволларга жавоб топиши хийла мушкул кечиши шубҳасиз. Сўзимиз қуруқ бўлмаслиги учун рақамларга

муружаат қилсак. Маълумотларга кўра, ўтган йили ЎЗХДП Ҳамза туман Кенгаши қошидаги Жамоатчилик қабулхонасига 24 та мурожаат бўлган. "Ёшлик" талабалар шаҳарчаси Кенгаши Жамоатчилик қабулхонасига эса 27 та мурожаат бўлган. Қиёс қилиб кўрилганда шу нарса маълум бўладики, мазкур ҳудудлардаги жамоатчилик қабулхоналарига келиб тушаётган мурожаатлар сони кескин қамқайган. Масалан, жорий йилнинг биринчи чорагида ҳар иккала ҳудуд Кенгашиларига ҳам бор йўғи 6 та мурожаат келиб тушган. Мазкур рақамлар ЎЗХДПнинг ушбу ҳудудий ташкилотлари ижтимоий муаммоларни ҳал этишда сусткашликка йўл қўяётганидан дарак бермайдими? Бу эса сайловчиларнинг Жамоатчилик қабулхоналарига нисбатан ишончини суъайишига сабаб бўлиши мумкин.

Хуқуқий демократик давлат куриш ва фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг асосий мезонларидан бири сиёсий

партияларнинг фаоллиги даражаси билан ўлланади. Фаоллик, ташаббускорлик ҳамда амалий сазъ-ҳаракат сайловчилар ишончини қозонишнинг асосий омилларидан саналади. Буни агар ЎЗХДП ҳудудий ташкилотлари ўз вақтида англамас ва чора-тадбир кўрмас партия интилаётган кучли ижтимоий ҳимоя тизимини шакллантириш борасидаги орзу, истақлари оро йўлда қолиб кетиши ҳеч гап эмас.

Ўз мухбиримиз

● ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИ

Партияларро соғлом рақобат

АМАЛИЙ ҲАРАКАТЛАР ЙЎНАЛИШНИ БЕЛГИЛАБ БЕРАДИ

Мамлакатимизда амалга оширилаётган демократик ислохотлар замирида хуқуқий демократик давлат ва кучли фуқаролик жамияти барпо этиш мақсади мужассам экан, аввало, ижро этувчи ҳокимият фаолияти устидан вакиллик органлари назоратини амалга ошириш механизмларини шакллантириб бориш муҳим аҳамиятга эгадир.

Бугунги кунда маҳаллий ижро ҳокимияти фаолияти устидан тизимли назорат олиб боришда жойлардаги депутатлик гуруҳларидан янада фаоллик ва ташаббускорлик талаб этилмоқда. Негаки, сиёсий партиялар ўз ғоя ва дастурларини айнан ана шу депутатлик гуруҳлари орқали амалга оширадилар. Хусусан, партия депутатлик гуруҳлари ижро ҳокимияти, шунингдек, ўз ҳудудидаги қорхона ва ташкилот раҳбарларига депутатлик сўрови билан чиқиш хуқуқига эга. Бундай ваколатлардан оқилона фойдаланиш жойларда ҳудудий дастурларнинг тўлақонли бажарилишини таъминлайди.

Халқ депутатлари Хазорасп туман Кенгашидаги 30 нафар депутатнинг 8 нафари ЎЗМТДП, 8 нафари ЎЗХДП, 6 нафари "Адолат" СДПдан сайланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси томонидан маълум қилинган 2012 йилда иш ўринлари яратиш ва аҳоли бандлигини таъминлаш Дастурига мувофиқ, 967 минг иш ўрни яратиш белгиланган. Шундан 600 минг кишлоқ жойларда ташкил этилади. Оилавий тадбиркорликни ҳамда миллий хунар-

мандчилик фаолиятини ривожлантириш ҳисобидан эса 210 мингдан ортиқ янги иш ўринлари яратиш режалаштирилган. Бу борада дастур ижросини таъминлаш мақсадида Хазорасп туманидаги ЎЗМТДП депутатлик гуруҳи томонидан бир қатор ижобий ишлар амалга оширилмоқда.

Маълумки, Хазорасп — юртимиздаги қадимий шаҳарлардан бири бўлиб, 2500 йилдан кўпроқ тарихга эга. Буюқ Ипак йўлидаги қадимий маданият ва маърифат маркази бўлган мазкур шаҳарда миллий хунаремандчилигимизнинг кўплаб турлари тараққий топи ва ривожланди. Бугунги кунда устасхунаремандларнинг ишлари "устоз-шогирд" аёнана асосида авлоддан-авлодга ўтиб келмоқда.

Хусусан, ушбу масалани халқ депутатлари Хазорасп туман Кенгашидаги "Саноат, транспорт, қурилиш, алоқа ва аҳоли хизматлари кўрсатиш ҳамда коммунал хўжалик ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш" бўйича доимий комиссияси ва ЎЗМТДП депутатлик гуруҳи ҳар тарафлама ўрганиб чиқдилар. Улар томонидан электрат манфаатларига доир масалалар

ўрганилиб, туман Кенгаши сессияларига киритилмоқда.

ЎЗМТДП депутатлик гуруҳи аъзолари томонидан ҳудуддаги мисгар Ҳабибулло Худойбергенов, кулол Мурод Матякубов, қосиб Самандар Қаландаров, қандолатчи Сулаймон Ҳайитбоев, новвой Худойназар Қутлимуротов каби кадрларимиз давомчиларининг иш шариоити, фаолияти ўрганилди. Ана шу жараёнда хунаремандлар томонидан қатор таклиф ва фикр-мулоҳазалар билдирилди. Билдирилган таклиф ва фикр-мулоҳазалар асосида "Хазорасп маънавий"ни таъмирлаш, атрофларини ободонлаштириш, музей ташкил этиш, туризмин ривожлантириш, хунаремандчиликнинг барча турлари, кулолчилик, темирчилик, қандолатчилик ва оилавий бизнесни янада қўллаб-қувватлаш бўйича махсус дастур ишлаб чиқилди. Шунингдек, тумандаги касб-хуна қоллежларида миллий хунаремандчиликнинг кўплаб турлари бўйича бир қатор бўлимлар очиб махсус дастур ишлаб чиқилди. Туман бозорлари ҳудудда оилавий тадбиркорлик ва миллий хунаремандчилик маҳсулотлари савдоси учун алоҳида шаҳобча ва расталар ажратилиши таклиф қилинди. ЎЗМТДПнинг туман Кенгашидаги депутатлик гуруҳи томонидан тайёрланган таклифлар туман кенгашининг сессиялари кун тартибига киритилди.

Депутатлар гуруҳи ўз фао-

лият, мақсад ва вазифаларига кўра сайловчилар билан ҳамнафас, ҳамқадам бўлиши лозим бўлади. Модомики, шундай экан Хазорасп туман Кенгашига сайланган барча партия депутатлик гуруҳлари қабул қилинган қатор давлат Дастурлари ижросини таъминлаш, улар устидан депутатлик назоратини олиб бориш, аҳоли мурожаатларини ўрганиш ва улар талаби асосида ўз ҳудудларидаги мутасадди ташкилотлар билан яқин ҳамкорликни йўлга қўйишлари мақсадга мувофиқ бўлади. Аммо, афсуски барча партиядан сайланган депутатларнинг ўз электорати талаб-истақлари ва манфаатларига мос равишда фаолият олиб боришлари, деб бўлмайди. Сессия ва доимий комиссиялар иш режасига масалалар киритиш орқали мавжуд нуқсон ва камчиликлар аниқланади, тегишли тавсиялар ишлаб чиқилади. Бу эса сиёсий партияларга ўз электорати манфаатларини ҳимоя қилиш, айниқса, жойлардаги масалаларни ҳал этиш воситасида аҳоли турмуш фаровонлигини янада юксалтиришда фаол иштирок этишларини таъминлайди.

Бир сўз билан айтганда, Концепцияда илгари сурилган ғоя ва ташаббуслар депутатлик гуруҳлари масъулиятини янада юксалтиради. Бу эса олиб борилаётган ислохотларда фаол иштирок этишни таъминлашга хизмат қилади.

Эркин ДОРИПОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ

● МУСТАҚИЛЛИК СОЛНОМАСИ

Халқимиз орзуси ушалган кунлар

«ЎЗБЕКИСТОН МУСТАҚИЛЛИККА ЭРИШИШ ОСТОНАСИДА» КИТОБИ ЯҚИН ЎТМИШИМИЗНИНГ ҲАҚҚОНИЙ КЎЗГУСИДИР

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ўша йилнинг 25 октябрида бўлиб ўтган Ўзбекистон ССР Олий Советининг ўн биринчи

нинг дунё харитасидан муносиб жой олиши, жаҳон ҳамжамияти томонидан тан олинishi, тенглар ичра тенг бўлиши. Бу — ўзимизни, ўзлгимизни англашимиз, ўзимизга хос, ўзимизга

Бу — миллий қадриятларимизни, урф-одат ва анъаналаримизни тиклаш, аждодларимизга муносиб бўлиш. Ўзимизга, ўз кучимизга, ўз тажрибамизга, билим ва тафаккуримизга ишониб яшаш. Бу — инсонпарвар фуқаролик жамиятини шакллантириш, демократик ҳуқуқий давлат барпо этиш. Бу — замонавий технологиялар асосида иқтисодиётни юксалтириб, дунёга чиқиш...

сессиясида сўзлаган нутқида Ислон Каримов тилининг эл-юрт равнақидаги аҳамияти ҳақида тўхталиб, шундай деган эди:

"Агар, иқтисодиётимиз бақувват бўлса, яхши ривож топса, бундан маданиятимиз ҳам мадад олади, ривож топади. Агар эртанги кунимизни ўйлаб иш қилмоқчи бўлсак, келажакда ишимизни давом эттирадиган бугунги ёшларимизга шароит яратиб, унинг ҳаёти ҳақида қайғурадиган бўлсак, аввало, маҳаллий ёшларни тарбиялаш ишига муносабатимизни мутлақо ўзгартиришимиз керак.

Мумкин қадар кўпроқ иқтидорли ёшларимизни Иттифокнинг энг илгор қорхоналарига, шу жумладан, ҳатто хорижий мамлакатларга, керак бўлса, янги технология, янги иш ташкил қилишни ўрганиш учун Япония, Америкага ҳамда бошқа жойларга юбориб, уларнинг ўқишига, тажриба орттиришига имконият яратиш лозим. Иқтисодиётимизни, ҳаётимизни ўзгартириш ана шуларга боғлиқ бўлади. Агар, шуни қилмасак, бу юришда катта йўлга чиқишимиз қийин бўлади".

(«Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида», 70-71-бетлар).

Катта йўл... Бу — бизнинг асрий орзуимиз бўлган мустақиллик йўли. Бу — Ўзбекистон-

Миллатимизнинг асрий орзуси ушалди. Каттаю кичикнинг қалби ғурурга, чексиз қувончга тўлди. Истиқлол ҳар бир кўнгилни, ҳар бир хонаю хондонни ўз нури ила мунаввар этди. Ўзбек ўзини, ўзлгини англашдек бахтга муяссар бўлди. Миллий уйғониш сари қадам қўйди.

юксалтириб, дунёга чиқиш... Албатта, буларнинг бари мустақил фикрга эга бўлган, замонавий билим ва тажрибани эгаллаган, ўз юрти, ўз миллати, ўз тарихи, миллий қадриятлари билан ҳақли равишда фахрлана оладиган, уларни кўз қорачигидек асрашга қодир бўлган юксак маънавиятли ёш мутахассисларни талаб қилишни узокни кўра билган Юртбошимиз жуда яхши билар, шунинг учун ҳам бу долзарб масалани айни вақтда кўтарган эди.

"Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида" китоби

катта қизиқиш, диққат ва эътибор билан ўқир экансиз, ўша даврнинг қатор-қатор аянчли воқеалари ҳудди кинолентадай кўз ўнгингиздан ўтаверади. Ўзбекистон ССР Министрлар Советида ўтказилган мажлисда Ўзбекистонда вужудга келган ғоятда мураккаб ижтимоий-иқтисодий вазият сабабларини биринчи раҳбарга хос бўлган сифатларни ўзида тўла мужассам этиб, ўта қатъиятлик, кескинлиги кескирлик билан далиллар асосида чуқур таҳлил қилиб, "биз бундан буён эскича яшолмаймиз ва бундай яшашга замоннинг ўзи йўл қўймайди" дея куюниб гапирганлиги, биров мушугини пишт демаган кўплаб, "ҳотамтой" раҳбарлар юрагига титроқ солиб, кўларидан уйқуни қочириб юборди.

Халқимиз ўзи таллаб, ўзи сайлаган юрт раҳбари — Ислон Каримов билан елкама-елка туриб, таҳликали йилларнинг беҳисоб азоб-уқубатларини, таҳдидларию, таҳқирларини, ташвишларию, изтиробларини биргаликда енгиб, ўта оғир ва машаққатли йўл босиб, 1991 йилнинг 31 августига етиб келди. Ҳудди шу кун бутун олам тарихий воқеанинг гувоҳи бўлди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов тантанали равишда Ўзбекистон Республикасининг давлат мустақиллигини эълон қилди.

Бу хушхабар дунёнинг барча тинчликсевар халқларини беҳад қувонтириб юборди. Денгизлар, океанлар, мамлакатлару қиъалар оша Ўзбекистон мустақиллигини олқишлаган кутловлар оқиб келди.

Миллатимизнинг асрий орзуси ушалди. Каттаю кичикнинг қалби ғурурга, чексиз қувончга тўлди. Истиқлол ҳар бир кўнгилни, ҳар бир хонаю хондонни ўз нури ила мунаввар этди. Ўзбек ўзини, ўзлгини англашдек бахтга муяссар бўлди. Миллий уйғониш сари қадам қўйди.

Энг муҳими, мустақилликнинг ташаббускори, меъмурию бунёдкори бўлган Ислон Каримовнинг буюк жасоратию, буюк қаҳрамонлиги билан бутунлай янги — ўзбек миллий давлатчилигига асос солинди. Нуриддин ОЧИЛОВ

● МИЛЛИЙ ДАСТУР — МИЛЛАТ ҚАНОТИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Дарҳақиқат, токи замон руҳига мос, бозор иқтисодиёти талабларига жавоб бера оладиган кадрлар тайёрланмас экан, ундай таълим тизимини собиқ тизим шароитида фақат омбор учун ишлаган завод ва фабрика, тайёрланган кадрларни эса сотилмай қолган товарларга ўхшаши мумкин бўлади. Шу боис мустақиллик йилларида таълим соҳасида ҳуқуқий тартибга солиш тизимини замонавийлаштириш заруриятидан келиб чиққан ҳолда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1997 йил 29 августдаги сессиясида янги «Таълим тўғрисида»ги Қонун ва «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури» қабул қилинди. Ана шу йўл билан мамлакатимиз таълим тизимининг меъёрий базасини тубдан янгилашга, бош мақсади камил инсон, етуқ, малакали мутахассис ва кадрлар тайёрлаш бўлган миллий моделга асос яратилди.

Шунингдек, ҳуқуқий демократик давлат ва адолатли фуқаролик жамияти қўриш йўлидан изчил борилаётганлиги, мамлакат иқтисодиётида туб ўзгаришларнинг амалга оширилиши, республика иқтисодиёти ҳомишэ йўналишидан рақобатбардош маҳсулот ишлаб чиқариш йўлига изчил ўтаётганлиги, мамлакат экспорт салоҳиятининг кенгаётганлигини кўрсатади. Давлат ижтимоий сиёсатида шахс манфаати, таълим устуворлиги қарор топганлиги, миллий ўзликни англашнинг ўсиб бориши, ватанпарварлик, ўз ватани учун ифтихор туйғусининг шаклланаётганлиги, бой миллий маданий тарихий аънава ва халқимизнинг интеллектуал меросига ҳурмат, Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашуви, мамлакатимизнинг жаҳондаги маъқеи ва обрў-эътиборининг мустақамланиб бораётганлиги кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислоҳ қилишнинг зарурияти ва муҳим омилларига айланди.

Ҳар қандай туб ислохот ўша соҳанинг моддий-техник базасини мустаҳкамлашга қаратилган молиявий-иқтисодий таъминотни талаб қилади. Президентимиз ташаббуслари билан мустақилликнинг дастлабки йилларидан ижтимоий соҳа давлат бюджетига харажатларининг мутлоқ кўп қисми, яъни 60 фоизга яқинини ташкил қилган

Жаҳон эътирофига сазовор

МИЛЛИЙ МОДЕЛ

ва унинг тенг ярми таълим соҳасига йўналтирилмоқда. Таълимга ажратилаётган харажатларнинг элпи ички маҳсулотдаги салмоғи 10-12 фоизни ташкил этмоқда. Мазкур рақам дунёнинг айрим давлатларида 3-5 фоиздан ошмаслиги ҳам мамлакатимизда инсон омилига жуда катта эътибор қаратилаётганлигидан далолат беради.

Мақтаб таълимини ривожлантириш Давлат умумий таълим дастури доирасида 2004-2009 йилларда республика бўйича 1,4 трлн. сўмлик маблағ сарфланиб, 3 млн. ўринга эга бўлган 8501 та умумтаълим мактабида турли даражадаги қурилиш-тиклаш ишлари амалга оширилди. Жумладан, 116580 ўринга эга 351 та янги мактаб биноси қурилди, 851294 ўринли 2470 та мактаб капитал реконструкция қилинди, 2044942 ўринли 3608 та мактаб капитал таъмир, 2072 таси эса жорий таъмирдан чиқарилди.

2004-2011 йилларда 4 млн. 275,2 минг ўринли 8832 та, жами 90 фоиздан ортқ мактабларда қурилиш-таъмирлаш ишлари амалга оширилиб, унга 1 трлн. 538,0 млрд. сўм маблағ сарфланди.

Умумтаълим мактабларини қуриш-таъмирлаш баробарида дастурнинг асосий йўналишларидан бири бўлган таълим мазмунини тубдан ўзгартириш мақсадида таълим муассасаларида махсус фан кабинетларини

жихозлаш ишларига ҳам алоҳида эътибор қаратилди. Яъни, давлат умумий таълим дастури доирасида жами 8541 та умумтаълим мактабининг 22699 та 1-4 синфлари, 14324 та 5-9 синфлари, 2963 та "Маънавият ва маърифат" хоналари, 4092 та касба йўналтириш, 4814 та чизмачилик, 4393 та тасвирий санъат ва рассомлик, 4354 та чет тили хоналари, 6585 та компьютер синфи, 6957 та физика лабораторияси, 5150 та кимё-биология лабораторияси, 1527 та кимё лабораторияси, 1527 та биология лабораторияси, 2551 та ўқув устахонаси, 2746 та ошхона, 4386 та спорт зали, 1948 та фаоллар зали, 2043 та тиббиёт хонаси, 10913 та маъмурий-методик хона ва барча ётоқхоналар замонавий мебель, ўқув-лаборатория асбоб-ускуналари, компьютер техникаси, спорт анжонлари ва махсус жиҳозлар билан таъминланди. Натижада, таълим муассасаларидаги лаборатория хоналари сони физика фани бўйича 9875 тага (2004 йилга нисбатан 71,5 фоизга кўп), кимё фани бўйича 9487 тага (68,5 фоизга кўп), биология фани бўйича 9390 тага (68,5 фоизга кўп), спорт заллари сони эса 6626 тага (45,1 фоизга кўп) етказилиб, мазкур мақсадларга 522,2 млрд. сўм маблағ йўналтирилди.

Таълим шакли ва мазмунининг халқаро талаблар асосида такомиллаштирилиши, Мактаб

таълимини ривожлантириш Давлат умумий таълим дастурининг амалга оширилиши натижасида Халқ таълими вазирлиги томонидан тақдим қилинган маълумотларга кўра ўқувчиларнинг ўртача билим даражаси 2008 йилга нисбатан математика фани бўйича 65,4 фоиздан 72,5 фоизга, физика бўйича 59,3 фоиздан 65,2 фоизга, биология бўйича 61,2 фоиздан 68,7 фоизга, она тили бўйича 76,5 фоиздан 83,5 фоизгача кўтарилди. Ўхув миллий таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этишда халқаро стандартлар талабларига асосланганлиги сабабли кейинги ўн йил ичида мамлакатимиз ўқувчилари халқаро фан олимпиадаларида қатнашиб, 150 дан ортқ олтин, кумуш ва бронза медалларини, нуфузли халқаро санъат фестивали ва конкурсларида 670 дан ортқ совринли ўринларини, халқаро спорт мусобақаларида 1280 та олтин, 1170 та кумуш ва 1590 та бронза медалларини қўлга киритдилар.

Ўзбекистоннинг кадрлар тайёрлаш бўйича Миллий модели жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилди. Хусусан, ЮНЕСКОнинг Ўзбекистонда кадрлар тайёрлаш тизимини ислоҳ қилишнинг илҳомий тажрибасини ўрганиш ва жорий этиш тўғрисидаги қарори қабул қилинди.

Эркин ЮСУПОВ, ЎзМТДП фракцияси аъзоси

● МАТБУОТ АНЖУМАНИ

Рақамли телевидение

АҲОЛИНИ СИФАТЛИ ТЕЛЕДАСТУРЛАР БИЛАН ТАЪМИНЛАЙДИ

XX асрнинг олашумул иштироларидан бири бўлган телевидение бугун нафақат ахборот олиш манбаи, балки инсон руҳияти ва маънавиятига таъсир қилувчи кучли восита сифатида ҳам хизмат қилмоқда. Вақт ўтиши билан замонавий телевидениега қўйилаётган талаб ҳам ошиб бораёпти.

Мамлакатимизда телевидение сифатини яхшилаш ҳамда унинг имкониятларини янада кенгайтириш мақсадида кўплаб амалий ишлар олиб борилмоқда. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентини Ислон Каримовнинг 2011 йилнинг асосий йиллари ва 2012 йилда Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасида 2015 йилгача Республикаимизнинг бутун ҳудудида рақамли телевидениега ўтишни таъминлаш бўйича комплекс дастурни амалга ошириш муҳим аҳамиятга эга эканлиги таъкидланган эди.

Мазкур дастур Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги томонидан амалга оширилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ Тошкент шаҳри, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хоразм, Андижон, Наманган, Фарғона, Қашқадарё вилоятларининг аксарият ҳудудла-

ри ва Қорақалпоғистон Республикасида истиқомат қилувчи аҳоли замонавий телевидение ёки рақамли туюнни харид қилганидан сўнг юқори сифатли тасвирдаги 12 та теледастурни бемалол ва бепул томоша қилишлари мумкин. Ҳозирда мамлакатимиз аҳолисининг 37,5 фоизи рақамли теледастурларни кўриш имкониятига эга.

Бундан ташқари ўтган йили юртимизда МДХга аъзо давлатлар орасида илк бор Ўзбекистон Миллий телерадиокорпорацияси томонидан киритилган HDTV форматидagi ер усти узатиш телеканалли "Uz.HD" фойдаланишга топширилди.

Ўзбекистон Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Алоқа ва ахборотлаштириш агентлиги мутасаддилари иштирокида "Ўзбекистонда рақамли телевидениени жорий этиш ҳолати ва истиқболлари" мавзусида ўтказилган матбуот анжуманида соҳада амалга оширилаётган ишлар, инвестицион лойи-

ҳалар ҳамда рақамли телевидениенинг истиқболлари ҳақида сўз борди. Маълум қилинишича, Ўзбекистон Республикасида рақамли телевидениега ўтиш чора-тадбирлари давлат дастурига асосан 2 босқичда амалга оширилади. Биринчи босқичда республикаимиз аҳолисининг 75 фоизи, иккинчи босқичда эса 100 фоизини рақамли телевидение билан таъминлаш режалаштирилган. 2015 йилгача қўшимча телеузаткичлар ўрнатилиб, 28 тага та бўлган канални қўриш имконияти яратилади.

Жорий йилда рақамли телевидение хизматини янада яхшилаш мақсадида корпоратив сайт ташкил этилди. Шунингдек, SMS-TO'LOV тизими орқали ўз ҳисоб рақамларини тўлдириш боришлари мумкин. Келгуси режалардан яна бири — "Телегид" дастурини ишга тушириш. Бу мижозга телевидение дастурлари билан танишиш имконини беради. Мамлакатимизда рақамли телевидение орқали телеканаллар ва хизматлар турини кўпайтириш, жумладан, Навоий, Сурхондарё, Фарғона ва Сирдарё вилоятларида ҳам рақамли қурилмаларни ўрнатиш режалаштирилмоқда.

Э.ДОРИПОВ, "Milliy tiklanish" мухбири

● ТАДБИР

"Оилада иқтидор тарбияси"

МАВЗУИДА ОН-ЛАЙН МУЛОҚОТИ БЎЛИБ ЎТДИ

Ҳар бир инсоннинг ўзига хос қобилияти оила муҳитида шаклланади. Энг юксак инсоний ҳис-туйғулар, бетакрор маънавият, иқтидор ҳам оила бағрида камол топади.

Фарзанддаги иқтидорни асраб-авайлаш нафақат ота-она, балки жамиятнинг ҳам бош мақсадиридир. Бугун мамлакатимизда иқтидор ва истеъдод соҳиби бўлган ёшларга ғамхўрлик кўрсатиш, иқдод ва билим чўқилларини эгаллашларига кўмаклашиш, улардаги истеъдод ва интеллектуал салоҳиятни рўйбга чиқариш учун моддий ва

маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватланмоқдалар. Адабиёт, санъат, спорт ва бошқа соҳаларда ўз қобилиятларини намойён этаётган ёшларни рағбатлантириш, янги иқтидор қирраларини очишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Бу борада "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати Марказий Кенгаши ташаббуси билан турли ибратга аргизулик лойиҳалар амалга оширилмоқда. Аънавий он-лайн мулоқотда ана шундай лойиҳалардан бири хусусида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Оилада иқтидорли фарзандларни тарбиялаш мавзусига бағишланган мазкур тадбирга тажрибали психолог Эркин Сатторов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналист, таникли

спорт шарҳловчиси Ақром Тошхўжаев, жаҳон шахмат тожи соҳиби Рустам Қосимжоновнинг оила аъзолари, армрестлинг бўйича етти қарра жаҳон чемпиони Мирзохид Шаропов, шунингдек, бир гуруҳ санъаткорлар тақлиф этилдилар.

Бевосита мулоқот жараёнида мамлакатимиз ва хорижда истиқомат қилаётган спортга ихлосманд ёшлар, ўқувчи ва талаба йигит-қизлар www.kamolot.uz веб-сайти орқали тадбир меҳмонлари ва экспертларга ўзларини қизиқтирган саволлар билан мурожаат қилишди.

Оилада соғлом турмуш тарзини шакллантиришда спортнинг тарбиявий аҳамияти, чемпионлик сирлари, иқтидор соҳибини камолга етказишда ота-она масъулияти сингари савол-жавоб ва мушоҳадалардан сўнг мулоқот янада таъсирчан тус олди.

— Спортдаги ғалабаларга эришиш жисмоний кучнигина эмас, балки ақлий тайёргарлик, руҳан тетиклики ҳам талаб этади, дейди армрестлинг устаси Мир-

зохид Шаропов. — Чунки рақиб билан беллашув, мусобақада куч синаямоқлик — тўғри ва аниқ тактик усул қўллаб билиш, ҳар қандай вазиятда ҳам иродали бўлиш демакдир. Шахсан менга ана шу қатъий қондани устозларим тинмай ўқитишар, отам эса мактабдаги машғулотларни туғатгач, мен учун вақт ажратиб, уйда биргаликда спорт билан шуғулланар эдилар. Жисмоний имкониятнинг чекланган бўлишига қарамай, соғлом спортчилар ўртасида ҳам жаҳон чемпиони унвонига сазовор бўлишга интиланган ва бунинг урдасидан чиққанлигим меҳрибон отамнинг ўғитлари туғайли, деб биламан. Он-лайн мулоқот тадбирларида иштирок этиш истагидаги ёшларимиз сафи кундан-кунга кенгайиб бормоқда. Март ойидан буён ҳар ҳафта мунтазам ўтказиб келинаётган мулоқотларда 100 минг нафардан зиёд йигит-қизлар фаол иштирок этганлиги бунинг тасдиғидир.

Дилфуза РЎЗИЕВА, "Milliy tiklanish" мухбири

МАЪНАВИЯТ

● МУЛОҲАЗА

Болалар китобни кўп ўқийдими

ЎКИ ИНТЕРНЕТНИ?

Пойтахтимиздаги “Шарқ зиёкори” китоб дўкони ўз номи билан зиё тарқатувчи масканлардан бири саналади. Китоб расталарини безатиб турган, замонавий полиграфия андозаларига мос, турли жанрлардаги китобларни кўриб кўзингиз қувнайди. Китобларнинг нархига эътибор қаратар экансиз, нархлар китобнинг ҳажми, сифати ва мазмунига қараб белгиланган.

Шунингдек, у ердаги китоб харид қилаётган одамларни кузата туриб, кўнгил ёришари. Харидорлар катта ёшлилар ва маълум бир соҳа вакиллари ҳамда ёшлардан иборат. Лекин мактаб ёшидаги ўқувчилар камдан-кам учрайди.

— Фарғона шаҳрида китоб дўконлари кўп, улар соҳалар йўналиши бўйича фаолият юртади, дейди фарғоналик коллеж ўқитувчиси Дилором Аҳмедова. — Бироқ туманлардаги китоб дўконлари кўча юзиде эмас, устига-устак янги китоблар эвазига баётирилиши кечиктирилади амалга оширилади. Яқиндагина Кува марказида китоб дўкони фаолият юртади бошлаганди. Лекин нима бўлдию жавондаги китоблар ўрнини озик-овқат маҳсулотлари эгаллади. Сабабини сўраганимизда харидорларнинг китобларга бўлган эҳтиёжи йўқлигини айтишди.

— Вилоятимиз марказида китоб дўконлари бор. Бироқ, истаган китобингни топа олмайсиз, дейди сурхондарёлик Умида Суянова. — Туман марказларида эса китоб

дўконлари ҳаминқадар. Баъзан чеккароқ ҳудудларда китоб дўкони топилмайдиган, лекин қаерга қарама ҳар қадамда интернет-кафе учрагани учраган. Бу билан уларни ёмон демокчи эмасман, аммо китоб дўконлари ҳам бўлиши керак-да. Ахир китоб дўконларига ёшларни интернет-кафедек жалб этса уларда китобга бўлган меҳр янада ортиши аниқ.

Фарҳод НОРБЎТАЕВ, журналист:

— Бугунги кунда аксарият ёшларимиз китоб ўрнига замонавий ахборот технологиялари, хусусан, интернет тизимидан фойдаланишни маъқул қўришади. Уларнинг фикрлаш доираси интернет орқали кенгайиб бораётганлигини ҳозирча кўрмадим. Оддийгина интернет тизимидан фойдаланадиган ёшлар бир вақтнинг ўзиде бир нечта манбалардан ахборот олиши мумкин, бироқ уни англаш, мағзини қақишга компьютер имкон бермайдиган. Мисол учун яқинларимиз менга Дэйл Карнеги ва Азиз Несин ҳикояларини ўқишни маслаҳат беришди. Аввалига кўпчилик қатори интернетдан уларнинг ҳикояларини топиб ўқидим. Аммо деярли ҳеч нимага тушунмадим. Бироқ оза фурсатдан сўнг ушбу ёзувчиларнинг китоб ҳолидаги ҳикоялар тўпламини олиб ўқиганимда кўп нарсани англаб етдим. Шу сабабли ҳам ёшларни ахборот олиш ва ўқиб изланишларида энг асосий восита сифатида китобни ўртага қўйган бўлардим.

Аммо ўқув масканлари, мактаб, коллеж ва институтларда ўқитувчиларнинг қўяётган талаби ҳам мана бу мавзунинг интернет орқали топишининг мумкин, дея «маслаҳат» беришини қандай баҳолаш мумкин. Бунинг оқибатида ёшларимизнинг китобга бўлган

этибори сусайиб кетмайдими? Ёшларимизни китобга бўлган муносабатини яхшилаш ўрнига ўқитувчиларимиз ахборот олиш манбаси сифатида интернет нашрлари эмас, аксинча китобларни тавсия қилиши, ёзилаётган турли хил реферат, курс иши ва дипломларнинг асосий манбаси сифатида аниқ бир китобни кўрсатишса уларнинг китобга бўлган қизиқишларини орттириш мумкин, деб ўйлайман.

Айни пайтда тобора кўпайиб бораётган интернет-кафеларнинг энг кўп ташриф буюрувчилари мактаб ўқувчилари эканлиги кишини ўйлантирмай қўймайди. Интернет-кафеда қандай хизмат кўрсатилаётганини кўрсангиз эди... Бу ерга келган аксарият ёшлар вақтини реферат ёзиш билан эмас, жангари ва ахлоқсизликни тарғиб этувчи веб-саҳифаларни томоша қилиш билан ўтказётганини кўриш мумкин.

Барча интернет-кафелар компьютер ўйинларига мўлжалланган GAME-клублар, ҳатто, дарс пайтида ҳам ўқувчилар билан гавжум. Бунинг устига, айрим интернет-кафелар айнан тунги соатларда ўз хизматини янада арзонлаштирмоқда. Қарабсизки, болага бу янада қулай бўлади. Интернетга ипсиз боғланиб қолган бола дарсдан ҳам, атрофидеги ақиллари билан мулоқот қилиш учун ҳам вақт тополмайди. Ҳаётини фақат шу машғулотга бағишлайди. Бундан ташқари, китоб ҳақида сўз очилганда нуқул унинг қимматлигини рўқча қиладиган ота-оналар ва ёшлар ҳам учраб туради. Бироқ, компьютер хоналардаги ўйинлар баҳоси соатига ўртача 800-1000 сўмини ташкил этади. Бир кунда бола уч-тўрт соат вақтини интернет-кафеларда ўтказиши. Демак, ҳар бир бола бундай эрмак учун бир ойда 90-100 минг сўм пул сарфлайди. Бу суммани йилга қўлайтирсак миллиондан ошади. Ушбу машғулоти уларга маънавий озуқа берса ҳам майли эди. Бу ўйинлар зарар келтирсакелтирадиган, фойда бермайдиган. Энди юқоридаги сумманин учдан бир қисмига ҳар ойда (5000-7000 сўмга) китоб харид қилсачи? Яна йиллар давомида эгасига ва оила аъзоларига маънавий озуқа бўлиб хизмат қилади.

Юқоридаги фикрларга эътибор қаратган ҳолда ёшларни китобга бўлган меҳрини уйғотиш учун мактаб, коллеж, олий ўқув юртлири ҳамда маҳаллалар нашриётлар билан ҳамкорликда китоблар тарғиботини олиб бориши зарур. Шунда юртимизнинг ҳар бир гўшасида зиё масканлари кўпайиб, фарзандларимизни ўзига оҳанрабодек тортаётган интернет-кафелардаги фарзандларимиз маънавиятга салбий таъсир кўрсатаётган турли ўйинлар ўрнига қўлига китоб олиб, бошқа нарсалар учун вақтни беҳуда ўтказмайдиган бўлармиди?

Дилфуза РЎЗИЕВА, “Milliy tiklanish” мухбири

● ХУНАРМАНДЧИЛИК

Хунармандчиликнинг тарихи узок ўтмишга бориб тақалади. Истиқлол йилларида ота-боболаримиздан мерос ушбу касбнинг нафақат мақоми тикланди, балки аҳамияти янада ошди. Мамлакатимизда мазкур соҳани ривожлантириш, унинг йўқолиб бораётган турларини қайта тиклаш мақсадида хунармандларга қўлаб имтиёзлар берилгани бу борада муҳим омил бўлди. Хунармандларнинг бошини қовуштириш, уларнинг ижодини кенг халқ оммасига тарғиб қилиш, ўзбек усталари асарларини дунёда танитишда Ўзбекистон Республикаси “Хунарманд” уюшмасининг хизмати катта бўлаётир.

Бебаҳо меросимиз — эъзозда

МАРҒИЛОН — ХУНАРМАНДЛАР БЕГИ

Марғилон азият ва табаррук ном. Косиб ва хунармандлар шаҳри. Қадим замоналарданок ўзининг ипаги ва атласи билан дунёга маълум. Буюк ипақ йўлининг чорраҳасида жойлашган мазкур шаҳарда Эрон, Хитой ва бошқа шарқ мамлакатларидан келган савдогарлар бу ернинг атласи адресини, ипагушойларини суйиб харид қилишган. Ота-боболари касбини улғулаган марғилонликлар меҳнати элурт кезиб, шараф топди.

Марғилон шаҳрининг қоқ марказида жойлашган Саид Аҳмадхўжа эшон миллий хунармандчилик марказига етиб келганимизда кун пешиндан ошган эди. Бу ерда “Хунарманд” уюшмаси Марғилон шаҳар бўлими жойлашган. Унга устозда Расулжон Мирзаахмедов раҳбарлик қилмоқда. Хамроҳим ЎзМТДП Марғилон шаҳар Кенгаши Ижроия Кўмитаси раиси Шухрат Мадрохимов уста билан бизни таништирди. Икки оғиз Расулжон ака ҳақида. У марғилонлик машҳур атласчи Турғунбой ота сулоласининг кенжа вакили бўлиб, хунармандчиликда 9-авлод саналади. Отаси Турғунбой Мирзаахмедов юртимизда хунармандчиликнинг ривожланишига катта ҳисса қўшган усталилардан. “Ташаббус-2005” Республика кўрик-танловида “Энг яхши хунарманд” номинациясида ғолиб бўлган. Бугун уста орамизда бўлмаса-да, унинг ишини фарзандлари ва шогирдлари чин дилдан давом эттиришмоқда.

ИЛМИЙ ИЗЛАНИШЛАР ЙЎЛИДА

Хунармандчилик — сабр-тоқат талаб этувчи касб. Қачонки, узлуксиз ўқиб ўргансангиз, янгиллик, ижод қилишга интилсангиз, ишингиз сайқаллашиб бораверади. Бугун ота-боболари яратган кўлаб мато турлари ва ранглар Расулжон ака кўлида янада сайқал топмоқда. Илмий изланишлар олиб бориш билан бирга АҚШ, Япония, Франция, Афғонис-

тон, Италия каби давлатларда бўлиб, талабаларга табиий ранглар бўйича сабоқ бериб келган. Турли тилларда “Табиий ранглар сири”, “Читгарлик сири”, “Читгарликда ишлатиладиган қолиплар” номли кўланмалари ҳам нашр этилган. Уста- хунарманд яратган ва қайта тиклаган ипақ матолар, сержило атласи адраслар АҚШ, Япония, Франция, Италиядаги кўргазмаларда иштирок этиб, совриндор бўлди.

Бугун Марғилон хунармандчилик мактабини яратган Расулжон ака Бухоро, Хива, Бойсунда ҳам хунармандчилик марказлари очиб қўйган эришди. Марказларда нафақат марғилонча, балки шугурлик аҳолининг урф-одатлари, анъаналарига хос бўлган матолар, маҳсулотлар яратишга эришди.

— ЮНЕСКО лойиҳаси асосида Марғилон шаҳри ёшларини касб-хунарга йўналтириш, иқтисодли хунармандларни қўлаб-қувватлаш мақсадида Саид Аҳмадхўжа эшон миллий хунармандчилик марказида Марғилон шаҳар “Камолот” ЁИХ билан ҳамкорликда “Ёш хунарманд” ресурс марказини ташкил этдик, дейди биз билан суҳбатда Р.Мирзаахмедов. — Марказимиз компьютер, факс, нусха кўчириш ускуналари билан жиҳозланди. Интернет тармоғи йўлга қўйилган бўлиб, бу ердаги уста ва устоздалар жаҳон хунармандлари билан танишишлари, тақриба алмашишлари мумкин. ЮНЕСКО қошида ташкил этилган бошқа хунармандлар марказлари билан доимо алоқада бўлиб турамиз. Шу билан бирга “Хунарманд” уюшмаси билан ҳамкорликда “Дўппи тикдим ипақлари тиллодан”, “Ипақлар жилоси”, “Ташаббус” каби номлар билан танлов ва кўргазмалар ташкил этдик.

Марғилон шаҳрининг 2000 йиллиги муносабати билан очилган мазкур миллий хунармандчилик марказида айни кунда 60 нафарга яқин уста, шогирдлар фаолият олиб бормоқда. Мақсад — усталарнинг қадимий,

танловининг Республика босқичида қатнашиб, “Энг яхши оилавий бизнес” номинациясида ғолиб бўлди. Сентябрь ойида Вашингтондаги музейда маҳорат дарсини ўташга таклифнома олди.

Хозирги кунда Марғилон шаҳрида уюшма аъзолари сони 532 нафарни ташкил этиб, хунармандчиликнинг 25 тури бўйича фаолият олиб бормоқда.

— Юртимизда ўтказилаётган турли кўргазма, кўрик-танлов, санъат фестиваллари хунармандларимизга ўз иқтисодлари ва қобилиятларини юзага чиқариш учун муҳим воситага айланимоқда. Негаки, айни шу тадбирларда биз нафақат ўз маҳсулотларимизни намойиш қилаёلمиз, балки ўзаро фикр алмашиб, ҳамкорлик алоқаларини ҳам мустаҳкамлашга эришяпмиз. Ўзбек хунармандлари кўлида жило топаётган маҳсулотлар ҳатто жаҳон аҳолининг ҳам ҳайратини оширмоқда. Буларнинг бари юртимизнинг тинч, осудақилидан, муҳтарам Президентимиз Ислам Каримов томонидан олиб борилаётган ислохотларнинг инсон манфаатлари учун хизмат қилаётганидан дарак беради, дейди Р.Мирзаахмедов.

Суҳбат ва таассуротлар қанчалик завокли, қизиқарли бўлмасин, кун кеч бўлиб борарди. Уста билан ҳайрлашиб чиқарканман, унинг юз-кўзларидаги бир олам шодлиқни, қувончини кўриш, ўз ишидан мамнун бўлаётганини сезиш қийин эмасди. Шогирдлари неғоҳида эса ҳавас ва иштиёқ зоҳир. Демак, ўзбек миллий хунармандчилиги бебаҳо мерос сифатида янгича сайқал топиб, Расулжон ака ва унинг шогирдлари ишида давом эттаверади. Бунинг учун юртимизда барча шароит ва қулайликлар яратиб берилган.

ЭЪТИРОФ ВА РАҒБАТ

Қаҳрамонимиз ўз фаолияти давомида кўлаб матоларни тиклашда, рангларни тайёрлашга эришди. Бу жараёни бугун ҳам давом эттирмоқда. Ана шулар натижасида қадимий “Аъло баҳмал”ни тиклагани учун 2005 йилда ЮНЕСКО томонидан Осиё ва Тинч Океан минтақасида ташкил этилган кўрик-танловда ғолиб бўлиб, махсус сертификат ва дипломга эга бўлди. “Ташаббус-2011” кўрик-

танловининг Республика босқичида қатнашиб, “Энг яхши оилавий бизнес” номинациясида ғолиб бўлди. Сентябрь ойида Вашингтондаги музейда маҳорат дарсини ўташга таклифнома олди.

Хозирги кунда Марғилон шаҳрида уюшма аъзолари сони 532 нафарни ташкил этиб, хунармандчиликнинг 25 тури бўйича фаолият олиб бормоқда.

— Юртимизда ўтказилаётган турли кўргазма, кўрик-танлов, санъат фестиваллари хунармандларимизга ўз иқтисодлари ва қобилиятларини юзага чиқариш учун муҳим воситага айланимоқда. Негаки, айни шу тадбирларда биз нафақат ўз маҳсулотларимизни намойиш қилаёلمиз, балки ўзаро фикр алмашиб, ҳамкорлик алоқаларини ҳам мустаҳкамлашга эришяпмиз. Ўзбек хунармандлари кўлида жило топаётган маҳсулотлар ҳатто жаҳон аҳолининг ҳам ҳайратини оширмоқда. Буларнинг бари юртимизнинг тинч, осудақилидан, муҳтарам Президентимиз Ислам Каримов томонидан олиб борилаётган ислохотларнинг инсон манфаатлари учун хизмат қилаётганидан дарак беради, дейди Р.Мирзаахмедов.

Суҳбат ва таассуротлар қанчалик завокли, қизиқарли бўлмасин, кун кеч бўлиб борарди. Уста билан ҳайрлашиб чиқарканман, унинг юз-кўзларидаги бир олам шодлиқни, қувончини кўриш, ўз ишидан мамнун бўлаётганини сезиш қийин эмасди. Шогирдлари неғоҳида эса ҳавас ва иштиёқ зоҳир. Демак, ўзбек миллий хунармандчилиги бебаҳо мерос сифатида янгича сайқал топиб, Расулжон ака ва унинг шогирдлари ишида давом эттаверади. Бунинг учун юртимизда барча шароит ва қулайликлар яратиб берилган.

Ана шулар ҳақида ўйларканман, қўлигул уста-хунарманд, юрти ва халқининг қадри ва шугурлигини ўз меҳнати билан кўтардиган ана бир фидойи юртошимиз билан танишганимдан кўнглим тоғдек қўтарилди. Марғилонга ана бир бор ташриф буюришни дилимга тугиб қўйдим.

Эркин Йўлдош, “Milliy tiklanish” мухбири

● АНЖУМАН

“Ўзбекнаво” эстрада бирлашмаси Миллий матбуот маркази билан ҳамкорликда навбатдаги матбуот анжуманини ўтказди. “Миллий эстрада санъатини такомиллаштириш ва уни турли зарарли оқимлардан ҳимоя қилиш, миллий қадриятларимизга ҳос санъат йўналишларини ривожлантириш борасида амалга оширилаётган чора-тадбирлар” мавзусига бағишланган матбуот анжуманида мутасадди раҳбарлар ҳамда оммавий ахборот воситаси ходимлари иштирок этди.

“Ўзбекнаво” эстрада бирлашмаси Бош директори Азамат Хайдаров берган маълумотларга кўра, “Ўзбекнаво” эстрада бирлашмаси зиммасига юкланган вазифалар ижросини таъминлаш борасида қатор ишларни амалга оширмоқда. Жумладан, 2008 йилдан бундан инфратузилмани яхшилаш ҳамда ҳудудий бўлимлар моддий-техник базасини мустаҳкамлашга алоҳида эътибор қаратилди. Самарқанд, Бухоро, Андижон, Хоразм, Тошкент вилоятлари ва Тошкент шаҳар

бўлимларини алоҳида бинога жойлаштириш, уларни капитал таъмирдан чиқариш, овоз қучайтириш воситалари, компьютер ва замонавий ахборот коммуникация технологияларини татбиқ этиш ишлари изчил давом эттирилмоқда. Қонунга ҳилоф бўлган лицензиясиз фаолиятнинг олдини олиш учун мутасадди идоралар билан ҳамкорликда 2012-2013 йилларга мўлжалланган қўшама рейдлар ўтказиш Дастури ишлаб чиқилди ва тасдиқланди. Ушбу дастурга асосан ресторон,

Миллий эстрада

СОҲАГА ДОИР МАСАЛАЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

кафе ва бошқа кўнгилчор муассасаларда кечки рейдлар ўтказилмоқда. Унинг натижасида лицензиясиз фаолият олиб бораётган 228 нафар санъаткорлар — хонандалар, бошловчилар, раққосалар, созандалар расмий оғохлантирилди.

14 февраль куни буюк аждодларимиз Алишер Навоий ва Захриддин Муҳаммад Бобур тававаллуд тоғланлиги инобатида олиниб, “Истиқлол” санъат саройида Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси билан ҳамкорликда “Қўшиқ ва шеърят кечаси” ҳамда уларнинг ижодига ва амалга оширган улғувур ишларига бағишланган маънавий-маърифий учрашувлар, бадий кеча ва концертлар ташкил этилди.

Юртошимизнинг “Юксак маъ-

навият — энгилмас куч” асарида белгилаб берилган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ўтган йили Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиш академияси билан ҳамкорликда ҳозирги куннинг энг долзарб масалаларидан бири бўлган санъаткор одоб ва маданияти мавзусига бағишланган “Юксак маънавият — санъаткор одобининг мезони” деб номланган давра суҳбати бўлиб ўтди. Жорий йилда “Миллий эстрада санъати: шоир, бастакор ва хонанда ҳамкорлиги давр талаби” мавзусида навбатдаги давра суҳбати ўтказилди. Унда қўшиқчилик санъатининг ривожланишида асосий омил бўлган овоз, музика, яхши шеър ва уларнинг

яратувчилари хонанда, бастакор ва шоир ҳамкорлигини йўлга қўйиш ҳамда бу борадаги нуқсонларни бартараф этиш масаласи муҳокама қилинди.

Хорижда меҳнат қилаётган ёки хизмат сафариде бўлганлар учун таниқли хонандаларимиз иштирокида ижодий сафарлар ташкил этилиб, концертлар ўтказилмоқда. Шу йилнинг апрель ойида Кореянинг Сеул шаҳрида Ўзбекистон халқ артисти Озодбек Назарбеков, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Гулсанам Мамазоитова, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Шухрат Воҳидов, “Нихол” мукофоти совриндори Зиёда Қобилова ва қатор ансамбллар иштирокида катта концертлар ўтказилди. Алишер Файз иштирокида Санкт-Петербург, Москва ва Қозон шаҳарларида учрашув концертлари ташкил этилди.

Анжуманда таъкидланганидек, ёш истеъодларни излаб топиш ва катта сахналарда ўз санъатини намойиш этишига йўл очиб бериш мақсадида “TerraGroup”

компанияси ва Ўзбекистон давлат консерваторияси билан ҳамкорликда ҳар икки ойда “Марди майдон!” — жонли ижродаги қўшиқлар фестивали ўтказиб келинмоқда. Бу каби тадбирларда ёш ижодкорлар ўзларининг жонли ижролари билан қатнашишмоқда. Бундай фестивалларда янги овоз соҳиблари аниқланиб, уларга имтиёзли лицензиялар берилмоқда. Бу йил ҳам фестивал ўз ишини давом эттирмоқда. Навбатдаги концерт дастури 24 апрель куни Ўзбекистон давлат консерваториясида ўтказиш режалаштирилган. Мустақилликнинг 21 йиллигига бағишлаб сентябрь ойида “Истиқлол” санъат саройида мазкур фестивал лауреатлари ва истеъодли иштирокчиларнинг “Сени шарафлаймиз, Ўзбекистоним”, деб номланган жонли ижродаги гала-концертини ўтказиш режалаштирилган.

Хозирги кунда Ўзбекистон Республикаси ва унинг ташқарисида гала-концерт фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини бевурич лицензия олган 35 ёшга тўлма-

ган хонандалар жами 567 нафарни ташкил этади. Ижрочиларнинг касбий ва маънавий камол топишига имкон яратиш, уларнинг ижодини қўлаб-қувватлаш, амалий ёрдам кўрсатиш мақсадида 50 нафардан ортиқ ёш истеъодли хонандага имтиёзли лицензиялар берилди.

Президентимизнинг ахборот соҳасини ислоҳ қилиш борасида белгилаб берилган устувор вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ҳозирги кунда UzinfoCom маркази мутахассислари билан ҳамкорликда бирлашманинг веб-сайти (uzbeknavo.uz)ни қайта яратиш ишлари нихоясига етказилмоқда. Аҳолига интерактив хизмат кўрсатиш, мурожаатларни онлайн орқали қабул қилиш ва тезда ўрганиб чиқиш, жавоб бериш, махсус рухсатнома олиш ҳамда концертлар ўтказиш учун бериладиган гувоҳномага доир ҳужжатларни тўлиқ электрон шаклда қабул қилиш йўлга қўйилди.

Адиба ҒАЙРАТ қизи, “Milliy tiklanish” мухбири

● **МИЛЛИЙ МАТБУОТ МАРКАЗИДА**

Хусусий тиббиёт

ХИЗМАТ СИФАТИ ЯНАДА ЯХШИЛАНАДИ

Пойтахтимизда Соғлиқни сақлаш вазирлиги навбатдаги матбуот анжуманини ўтказди. “Хусусий тиббиёт муассасаларини янада ривожлантириш мамлакатимиз соғлиқни сақлаш соҳасидаги устувор вазифалардан бири” мавзuida ўтказилган анжуманда вазирлик раҳбарлари, тиббиёт соҳаси вакиллари ҳамда ОАВ ходимлари иштирок этди.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари А.Алимов таъкидлаганидек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 28 ноябрдаги “Соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилишни янада чуқурлаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарори тизимда олиб борилаётган ислохотларнинг навбатдаги босқичи бўлди. Унда амалга оширилиши лозим бўлган асосий вазифалар белгиланди. Замонавий тиббий ускуналар билан жиҳозланган, тажрибали мутахассислар билан таъминланган, шошилинч ва оғир ҳолатларда беморларга малакали ёрдам кўрсата олиш имконияти ва қатор омиллар инobatга олинчи, хусусий тиббиётни такомиллаштириш борасида кўрсатмалар берилди. Жумладан, лицензияланадиган тиббий ихтисосликлар рўйхатидан одамларнинг, айниқса, болаларнинг ҳаёти ва саломатлиги учун юқори даражадаги хатар болган боғлиқ бўлган их-

тисосликларни чиқариш, лицензия талаб ва шартлари ҳамда уларга риоя этилиши борасидаги жавобгарликни кучайтирган ҳолда тиббий фаолиятни лицензиялаш тўғрисидаги Низомни янги тахрирда ишлаб чиқиш белгиланди. Вазирлиқнинг хусусий тиббиёт муассасалари томонидан лицензия талаб ва шартларига риоя қилишлари устидан олиб борадиган назорат ишлари такомиллаштирилди. Соғлиқни сақлаш вазирлигига Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш бўйича Республика Кенгаши ва ҳудудий комиссияларнинг рухсатсиз хусусий тиббиёт муассасалар фаолиятини текшириш ваколати берилди.

Маъмур Қарор ижросини таъминлаш мақсадида 2012 йил 29 мартда Вазирлар Маҳкамасининг “Тиббий фаолиятни лицензиялаш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги қарори қабул қилинди. Шунга кўра Тиббий фаолиятни лицензиялаш тўғрисида-

ги Низом ҳамда хусусий тиббиёт муассасаларига лицензия бериладиган тиббий фаолият ихтисосликлари рўйхати янгидан тасдиқланди. Низомда белгиланганидек тиббиёт сингари мураккаб бўлган фаолиятни лицензиялаш ва у билан боғлиқ бўлган ҳужжатларни қайта расмийлаштириш такомиллаштирилди. Хусусий тиббиёт муассасалари жойлашадиган биноларга, уларда амалга ошириладиган стерилизация жараёнларига, лицензия талаб ва шартларига риоя этилиши борасида белгиланган жавобгарликка нисбатан талаб кўчатирилди. Шу билан бирга тиббий фаолиятга лицензия олишда талаб этиладиган ҳужжатлар сони камайтирилди.

Хусусий тиббиёт муассасаларига лицензия бериладиган тиббий фаолият ихтисосликлари турлари рўйхатидан одамларнинг, айниқса, болаларнинг ҳаёти ва саломатлиги учун юқори даражадаги хатар болган боғлиқ бўлган ихтисосликлар чиқарилиши натижасида улар сони 70 тадан 50 га қисқартирилди.

Яратилган шарт-шароит ва берилган имтиёзлар натижасида сўнгги йилларда хусусий тиббиёт муассасаларининг моддий-техник базаси анча мустаҳкамланди.

Сўнгги йилларда кунга киритилаётган ҳуқуқий ҳужжатлар хусусий тиббиёт муассасалари томонидан кўрсатилмаётган тиббий хизмат сифатини янги босқичга кўтаради. Фуқароларимиз соғлигини янада мустаҳкамлашда муҳим омил бўлади. Бугун юртимизда айни жабҳада олиб борилаётган кенг қамровли ишлар бунга қатъи ишонч уйғотади.

Адибахон РАХМАТУЛЛАЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

● **2012 ЙИЛ — МУСТАҲҚАМ ОИЛА ЙИЛИ**

Саодат ва эзгулик калити

ОДОБ ВА МАЪНАВИЯТДА

Жамиятда оила мавқеини сақлаш, жамият аъзолари билан бўладиган мулоқотларни тўғри олиб бориш, фарзандларимизни жамоада, маҳаллада яшаши қонун-қоидаларига ўргатиш ва оилавий ҳаётга эстетик муносабатда бўлишга тайёрлаш, улар тафаккурда оилани ижтимоий муҳофаза қилиш чораларини кўра олиш малакасини шакллантириш бугунги куннинг энг долзарб муаммосидир.

Бу мавзу алломаларимиз меросида, хусусан, Мир Алишери Навоий ҳазратларининг асарларида жуда мукамал ифода этилган бўлиб, бу ҳар бир ёш йигит-қизга, ҳаёт йўлининг бошида турган ўсмирга одобли бўлиш ва касб-хунар эгаллаш, кучли иродани тарбиялашда жуда катта аҳамият касб этиши табиий. Ҳазрат бобомиз инсон тафаккури, ақли, билими ва маънавиятини юксак кадрлаб, “Билим ва донишмандлик инсоннинг беағдир”, дейди. Шунингдек, бола тарбиясига ва уни шахс сифатида шакллантиришга катта аҳамият бериб,

фарзандни ҳаёт чироғи деб таърифлайди. Одоби саодатмандликнинг ва бахтиёрликнинг калити, энг кўп кадрланадиган инсоний фазилат деб ҳисоблаган ва ҳамда ҳаё билан ҳуш тавозеликни одобнинг асосий шартли сифатида қайта-қайта таъкидлайди.

Инсон олдида турган энг муқаддас вазифаларидан яна бири ота-она ҳаққини адо этиш — уларнинг ҳурматини қўлиб, розилигини олишдир. Бу ҳақда улуг шoir қўйидаги пурмаъно сатрларни битди:

Бошни фидо айла
ато қошига,
Жисми қил садқа
ано бошига.
Тун — кунингга
айлагали нурфосан,
Бирисин ой англа,
бирисин қуёш.

Ушбу сатрларнинг мазмуни ҳаммага бирдек тушунарли албатта: “Ота қошида бошингни фидо қил, онанинг бошига жисму — жонни бахшида айла. Уларнинг бирини ой, иккинчисини қуёш англаб, туну — кунингни ёрит”, дея насихат қилади ҳазрат Навоий. Шу тариқа ота-онанинг сўзи ва насихати бола учун қонун экани, фарзанд ота-онадан кейин, қариндош-уруғ, ака-ука, опасингиларга ҳам яхши муносабатда

бўлиши кераклигини уқтиради. Чунки, улар инсоннинг оиласи, инсон эса ҳеч қачон ёлғиз ўзи бахтли бўла олмайд. Оиладаги соғлом муҳит, бир-бирини тушуниш ва қадрлаш ҳаётда учрайдиган ҳар қандай мушкулот ва машаққатни бартараф этишда ёрдам беради. Ота онага итоат этиш билан бирга уларга чин дилдан ишонши зарур.

Ҳазрат Навоий инсоннинг муҳим фазилатларидан бири сифатида билим ва илм ўрганишни кўрсатади. Бу ерда муҳими шуки, улуг шoir яхшиликнинг, одамийликнинг мезони — бу халқ манфаати учун ишлаш, халқ ғам-ташвиши билан яшаш эканлигини уқтиради:

Одавий эрсанг,
демагил одами,
Оники йўқ халқ
ғамидин ғами.

Унинг наздида илм — амал, мансаб воситаси эмас, балки халққа хизмат қилиш қуролидир. Олим дунё молига меҳр қўймаслиги керак. Шоир болаларга кичик ёшлигидан қилиб, маълумот ва тарбия беришни кўрсатиб, ўғил-қизларни 4,5-5 ёшдан муаллимга бериш кераклигини айтади. Бола илк ёшидаёқ фанларни ва ҳунарларни эгаллаб олиши муҳимлигини таъкидлайди. Ҳазрат бобомиз, энг

аввало, ҳар бир инсон ўз халқининг тарихини мукамал билиши шартлигига аҳамият бериб, уни чуқурроқ ўрганишга, олим фузалолар билан тез-тез ҳамсухбат бўлишга даъват этади.

У таълим-тарбия масалаларига жиддий эътибор беради. Тарбия жараёнларини, воситаларини, талабларини кўрсатади. Шоир таълимда илмийлик, асосланганлик ва тарихийлик каби талабларни муҳим омил деб билади. Ўқитувчи ҳақида гапирар экан, ўз касбини севган муаллим шогирдларини ҳам, ўзи таълим бераётган фанни ҳам яхши кўриши ва қадрлаши шарт дейди. У ўқитувчини жамиятдаги обрўли ва ҳурматга лойиқ инсон деб билиб, шогирдлар муаллимни ўзлари туғилиб ўсган ватандек, меҳрибон ота-оналаридек севишлари ва эъзозлашларини уқтиради:

Ҳақ йўлида ким санга бир
харф ўқитмиш ранж ила,
Айламак бўлмас адо,
онинг ҳаққин юз ганж ила...

Ҳазрат Навоий чин маънода зиёли ва мутафаккир бўлган. У теурийлар хонадонидан ҳам катта обрў ва ишонч қозонган. Улуг шoir Хусайн Бойқаро фарзандлари тарбиясида тўла иштирок этган. Айниқса, шахзода Бадиуззамонга ёзган мактубларида у ўзини устоз, мураббий ва ҳатто падар каби тутайди. У мактубнинг бошида: “Тенгри таоло ризоси ота ризосига вобастадир”, дейди. Ва фарзанднинг ота олдидаги бурчи муқаддаслигини кўрсатади: “Фарзанд керак заифлигидан отасига ҳур-

мат маҳаллин топтим деб, жонси — порлиқ қилса...”

Ҳазрат Навоийнинг фикрича, катталарнинг ўзаро муносабатлари фарзандларга кучли таъсир қилади ва ёшлар бу муносабатлардан ибрат олишади. Улуг шoirнинг шоҳ ва шахзодалар ўртасидаги низоларга аралашиб, фарзандларни доим ота билан бамаслаҳат иш кўришга ундаши, уларнинг бир-бирларини тушунишлари учун жонқуярлик қилиши аслида халқ учун, мамлакат истиқболи учун қайғуриш эди.

Мухтарам Президентимиз ҳазрат Навоийни улуглаб: “Агар бу улуг зотни авлиё десак, у авлиёларнинг авлиёси, мутафаккир десак, мутафаккирларнинг мутафаккири, шоир десак, шoirларнинг султони” деб таърифлаганлар. Она тили ва адабиёт таълимининг асосий мақсади ўқувчиларда мустаҳкам билим ҳосил қилиш, Ватанимиз истикболи йўлида фаол хизмат қила оладиган, улуг аждодларимиз меросини мукамал биладиган баркамол инсонларни тарбиялашдир. Айниқса, улуг аждодларимизнинг меросини қанчалик кўп ўргансақ, шунчалик катта маънавий-маърифий хазинага эга бўлаверамиз. «Мустаҳкам оила йили»да илм масканимиздаги ҳар бир тадбирни айнан шу мақсадда ўтказганимиз учун ҳам унда ўқувчиларимиз фаол иштирок этишади.

Саида МАЖИДОВА,
Халқ таълими вазирлиги тасарруфидаги филология фанларига ихтисослашган давлат умумтаълим мактабининг олий тоифали ўқитувчиси

тўхтатишди. Текширув чоғида Гулҳаёнинг ёнидан 1,46 грамм героин топилди. Шундан сўнг ҳаммаси равшан бўлди. Одил тезкор тадбирга жалб қилинган харидор бўлиб чиқди. Қолганлар қўлга олинди ва улар устидан жиноий иш кўзгатилади.

Жиноят жазосиз қолмаганидек, гиёҳванд моддалар савдоси билан шуғулланган шахслар ҳам жиноий жавобгарликка тортилди. Суд ҳукми билан Тўлқин Норкулов 10 йил 6 ой, Умид Суёнов 7 йилга озодлиқдан маҳрум этилди. Шунингдек, Гулҳаё Тўхтамуродовга 2 йил синов муддати тайинланди. Бундан ташқари, “Тико” давлат фойдасига мусодара қилинди.

Гиёҳвандлик воситалари билан қонунга хилоф равишда муомала қилиш нафақат инсон соғлиги ва ҳавфсизлиги, балки жамиятнинг иқтисодий, маънавий ва маданий негизига ҳам жиддий таҳдид солади. Унга қарши кураш нафақат ҳуқуқни муҳофаза қилувчи орган ходимларининг, балки барчамизнинг бурчимиздир.

Шавкат АЧИЛОВ,
Самарқанд туман прокурори, адлия кичик маслаҳатчиси,
Ориф ХОЛИКУЛОВ,
“Milliy tiklanish” мухбири

● **ЖИНОЯТ ВА ЖАЗО**

Бугун дунё ҳамжамиятини ташвишга солаётган, не-не инсонлар умрига зомин бўлаётган илатлардан бири гиёҳвандликдир. Яқинда Ургут туманида бир гуруҳ шахслар худди шундай жиноят туфайли қўлга олинди.

Ургут тумани “Ҳамза” ҚФЙга қарашли Қолдиқар қишлоғида яшовчи Тўлқин Норкулов уч-тўрт йил олдин Ургут туманига иш излаб келган Аслиддин исмли тожикistonлик киши билан танишиб қолди. 2011 йилнинг май кўни улар яна мардикор бозорда учрашиб қолди.

— Менга героин топиб беролмайсизми? - деди Тўлқин Аслиддинга.
— Нима қиласиз?
— Ўзим истеъмол қилмоқчиман.
— Топиб бера оламан. Қанча оласиз?
— Грами қанчадан? Менга 6 грамм керак.
— Грами 25 минг сўмдан, - деди Аслиддин.
Улар ўзаро келишиб олишган, учрашув жойини тайинлашди. Келишувга кўра, Тўлқин 2011 йил 20 май кўни кечаси Тожикistonда ўзбекистон чегаралари яқинида жойлашган Чеп қишлоғига борди.

У ердан чегарага томон яқинлашди. Тун қоронғусида Аслиддин Тожикiston тарафдан унга 6 грамм героин олиб келиб берди. Тўлқин эвазига 150 минг сўм бериб:

— 10 июнь кўни мана шу вақтда яна 7 грамм героин олиб келасиз, - деди.

Аслиддин рози бўлиб ортига қайтиб кетди. Тўлқин эса героинни уйига олиб келиб, ертўлага яшириб қўйди ва вақти-вақти билан ўзи истеъмол қила бошлади. Шундай қўлларнинг бирида уйига таниши Умид келиб қолди.

— Менга героин топиб бер, жуда ҳумори тутаяпти, - деди у саломалиқдан сўнг.

Тўлқин Умидга бир чекимлик героин бериб, эвазига ундан 8000 сўм олди. Умид шу ернинг ўзида героинни дуд қилиш йўли билан чеки. Мезбон унга барча шароитларни яратиб берди. Қолган героиннинг ҳаммасини Тўлқиннинг ўзи

чекиб тугатди.

Яна келишилган кун келди. Тўлқин кечаси йўлга чиқиб, аввалги учрашув жойига борди. Аслиддин унга 7 грамм героинни 175 минг сўмга пуллади.

— Энди қачон келай? - деди пулли қолган Аслиддин.

— 15 июнь кўни келинг. Бу сафар 8 грамм олиб келасиз, - деди Тўлқин.

Келишув тугагач, улар ортларига қайтиб кетишди. Героинни уйига олиб борган Тўлқин уни яна ўзи истеъмол қила бошлади. 12 июнь кўни Умид ундан героин сўраб келиб қолди. Бу сафар ҳам Тўлқин уни уйида “меҳмон” қилди. Умид кетар чоғи мезбоннинг қўлига 12 минг сўм тўхтади.

Учинчи сафар ҳам героин ишқибозлари ўзаро учрашишди. Аслиддин бу ғал 8 грамм героинни 200 минг сўмга пуллади. Кўп ўтмай Тўлқиннинг уйига яна эски таниши Умид келди. Улар бир чекимдан ге-

Ноқонуний иш — келтирди ташвиш

роин истеъмол қилишди. Умид Тўлқин билан хайрлашиб кетди, аммо орадан кўп ўтмай у хотини ва Одил исмли танишини бошлаб келди.

— Сизга яна битта “харидор” топиб келдим, - деди Умид. — Унга граммини 40 минг сўмдан сотасиз.

— Ишончли одамми ишқилиб? - деди Тўлқин хавотирланиб.

— Хавотирланманг, ишончли одам, - деди Умид бамайлихотир.

— Унда уйга олиб кириш. Шу ерда “меҳмон” қиламан, - деди мезбон.

Тўлқин уларга 2 грамм героинни 96 минг сўмга сотди. Бу ҳам етмаганидек, сотилган героиннинг бир қисmini учовлон бўлиб истеъмол қилишди. Умид қолган 1,46 грамм героинни икки дона целлофан бўлакларга қадоқлаб, хотини Гулҳаёга берди. Шундан сўнг Умид “Тико” русумли автомашинасига Одил ва Гулҳаёни миндириб уйига кетди. Аммо уларни йўлда ИИБ ходимлари

Мустақиллик йилларида бола ҳуқуқлари ҳимоясини кафолатлаган муҳим қонунлар қабул қилинган даъват ва жамият ҳаётининг эгалари бўлган болаларга эътиборнинг янада кучайтирилганидан далолатдир. Жумладан, 2007 йил 23 ноябрда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси томонидан “Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида”ги Қонун қабул қилинган болаларнинг ҳуқуқий ҳолатини белгилаш, қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ва кафолатлаш борасида амалий чора-тадбирлар яратиб берди.

Бола манфаатлари

ҚОНУН ҲИМОЯСИДА

Бу қонун орқали БМТнинг Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенциясида белгиланган асосий нормалар мустаҳкамлаб қўйилгани, миллий қонунчилигимиз мазкур халқаро ҳужжатда ўз ифодасини топган фундаментал принциплар ва қоидаларга уйғунлаштирилгани эътироф этилди. Шунингдек, мазкур қонун бола манфаатларини янада тўлиқ таъминлашга ва улар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга, ижтимоий ҳамда маънавий камол топиши учун яратилган шарт-шароитларни бундан-да яхшилашига хизмат қилмоқда.

Дарҳақиқат, “Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон Декларацияси”, “Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги Конвенция”ларда айтилганидек, “... барча одамлар эркин, қадр-қиммати ва ҳуқуқларда тенг бўлиб туғилганлар”. БМТнинг “Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги Конвенцияси”нинг 27-моддасида: “Иштирокчи давлатларда ҳар бир боланинг жисмоний, ақлий, маънавий, ахлоқий ва ижтимоий камол топиши учун зарур ҳисобланган турмуш даражасига эга бўлиш ҳуқуқини эътироф этадилар”, - деб таъкидланади. Болалар — ҳимояга муҳтож аҳолининг демографик гуруҳи ҳисобланади.

Мазкур халқаро ҳужжатларда боланинг ҳимоя бўлган ҳуқуқлари алоҳида таъкидланган. Вояга етмаган бола қонунга мувофиқ тўла муомала лаёқатига эга деб эътироф этилса, табиийки, у ўз ҳуқуқ ва мажбуриятларини, шунингдек, ҳимоя ҳуқуқини мустақил амалга ошира олади. Бола ота-оналар томонидан қилинган суистеъмолликлардан ҳимояланиш ҳуқуқига эга.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясида оилада, оналик ва болалик муҳофазаси, никоҳ тузиш шартлари, ота-оналарнинг фарзандлар олдидаги мажбуриятлари, фарзандларнинг ота-оналар олдидаги вазифалари, шунингдек, ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларнинг ҳуқуқий ҳимоясига оид қоидалар ўз ифодасини топган.

Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 148-моддасида кўрсатилганидек, ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш ваколати васийлик ва ҳомийлик органлари зиммасига юклатилган.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 64-моддасида: “Давлат ва жамият етим болаларни ҳамда ота-оналарнинг васийлигидан маҳрум бўлган болаларни боқиб, тарбиялаш ва ўқитишни таъминлайди, болаларга бағишланган хайрия фаолиятларини рағбатлантиради”, деб кўрсатилган. Асосий Қонуниимизнинг 64-моддаси ҳамда Оила кодексининг 96-моддасига биноан “Ота-оналар ўз фарзандларини вояга еттувчларига қадар боқиб ва тарбиялашга мажбур”лиги кўзда тутилган. Яна бир конституциявий қоидага кўра, фарзандлар ота-оналарнинг насл-насабидан ва фуқаролик ҳолатидан қатъий назар қонун олдида тенгдирлар. Оналик ва болалик давлат томонидан муҳофаза қилинади (65-модда), дея қайд этилади. Ушбу ҳуқуқий нормалар ҳар бир инсонни оиласи ва фарзандлари олдидаги бурчини англаб етишини билдиради. Ўз навбатида мазкур норманинг мазмунида болалар манфаатининг устуворлиги ётади. Оила қонунчилигида боланинг насл-насаби, фуқаролиги ва миллиятини белгилаш билан боғлиқ масалаларни ҳуқуқий тартибга солуви ва бу борада муаммоларни ҳал қилишга қаратилган механизм яратилди. Натижада оталикни белгилаш, оталикка эътироз билдириш, алимент ундириш каби масалалар фуқаролик ишлари бўйича суди амалиётида мазмунан кўриб чиқилмоқда ва бузилган ҳуқуқ ва манфаатлари ўз вақтида бартараф этилмоқда.

Дарҳақиқат, оталикни белгилаш масаласи қайси шаклда амалга оширилмасин, ҳамма вақт ўзида маълум мақсадларга эришишни ифода қилади. Яъни, она ва бола манфаатларини бутун чоралар билан ҳимоя қилиш, ҳар бир инсоннинг оилага бўлган масъулиятини ошириш, оилада болалар тарбиясини ижтимоий тарбия билан қўшиб олиб бориш кабилар назарда тутилди. ФХДЭ органларидаги туғилиш тўғрисидаги ёзувлар дафтарига ота ҳақидаги маълумотларни киритиш, боланинг отаси қимлигини хис қилиш, отасининг қариндошлари билан муносабатга киришиши, бола учун алимент ундирилиши, меросдан ҳисса ундириш ёки меросга эгалик ҳуқуқини белгилаш киради. Бу ҳуқуқий асослар болаларни ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоялабгина қолмай, инсон ҳуқуқлари нечоғли қадрланаётганлиги билан белгиланади.

Муктасар айтганда, бола ҳуқуқ ва манфаатларини кафолатлаш давлат ва жамият камолотини муҳофаза қилувчи демократик. Мамлакатимизда бола манфаати йўлида амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий, сиёсий, маънавий-маърифий ишлар, шунингдек, қонунчилигимиздаги имтиёз ҳамда кафолатлар ёш авлоднинг жамиятимизда муносиб ўрнини топишига кўмаклашиши шубҳасиз.

Ижобат ВАФАКУЛОВА,
Шайхонтоҳур тумани 1-сонли давлат нотариал идораси нотариуси

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● БИЗНИНГ ШАРҲ

Арктикага “юриш” давом этади

● Олимларнинг кузатувича, ҳар ўн йилликда сайёрамизнинг муз «қалпоғи» 9 фоизга қисқармоқда.
● Арктиканинг умумий майдони тахминан 21,3 млн. км. кв., шундан 14,2 млн. км. кв. сув юзасига тўғри келади. Арктиканинг қуруқлик қисми Россия, Канада, АҚШнинг Аляска штати, Дания (Гренландия) ва Норвегия (Шпицберген) ҳудудларининг бир қисмини ўз ичига олади.

Қишининг нисбатан совуқ келиши Арктика атрофида бир неча йиллардан буён давом этаётган тортишувларга бироз барҳам бергандек бўлди. Аммо олимлар томонидан бу йилги баҳор ва ёз фасллари ўтган йилларга нисбатан анча иссиқ келиши ҳақидаги маълумотлари қитъа атрофидаги давлатлари ҳаракатга келтирмоқда. Айниқса, ақинда даниялик тадқиқотчиларнинг Гренландия соҳилларида янги нефть ва газ конларини топишгани ҳақидаги маълумотлари “қутбий оғайни”ларнинг тинчини бузди. Бу орқали яқин муддатда денгиз қазилма бойликлари учун лицензияларнинг янги тўлиқни юзага келса ажабмас.

Арктик музликлар қарийб қирқ йилдан буён эримокда. Маълумотларга қараганда, ўтган 7 йилда оппоқ ҳудуд қарийб 2 млн.кв. км.га чекинган. Олимларнинг кузатишича, муз қарийб 80 фоиз куёш нуруни ўзида акс эттириб, энергияни космосга қайтаради. Минтақада кузатилаётган иссиқ ҳарорат ва қора сув эса аксинча, нурни ўзига синдириб, музни эритади. Шунинг учун музлар қанча қам қолса, ушунчалик кўп эрий бошлайди — айнан шу ҳолат бизнинг кўз ўнгимизда юз бермоқда. Олимлар Арктикада иқлим-

нинг жадал исиши сабаб бир неча ойда муз қоплами эриб кетиши мумкинлиги ва жараён у қадар узоқ келажақда юз бермаслигини таъкидламоқда. На-тижада Атлантика — Тинч океани кема йўли учун янги канал ва бир неча миллиард баррел нефтьга йўл очади.

Шимолӣ кутб атрофидаги ҳудудлар бағрида жаҳон ёни-лиги захирасининг 20 фоизи мав-жуд бўлиши мумкин. АҚШ Геол-огия хизмати эълон қилган ҳисоботга кўра, бундан ташка-ри Арктикадаги уммон қаърида жаҳон газ захирасининг учдан бир қисми ва дунё суюқ газ кон-денсатининг 20 фоиз захи-раси сақланаётган бўлиши мум-кин. Бундан ташқари, глобал исиш натижасида Арктик муз-ларнинг эриши шимолӣ Ат-лантика ва Тинч океани ўртаси-да денгиз йўлини очиш эҳтимо-ли мавжуд.

Арктик минтақанинг мақоми БМТнинг Денгиз ҳуқуқи конвен-цияси (ДХК) томонидан аниқ-ланади. Ушбу ҳужжатни еттида арктик мамлакат имзолаган ва ратификация қилган. Саккизин-чи давлат — АҚШ ушбу кели-шунинг яратилишида муҳим роль ўйнаган, аммо ҳалигача уни имзоламаган. Конвенцияга мувофиқ Арктика билан чега-радош мамлакатлар соҳилдан 200 милгача бўлган ҳудуддаги табиӣ бойликларга эгалик ҳуқуқини ҳимоя қилиши мум-кин. Швеция, Финляндия ва Исландия бир неча мартаба халқаро доирадаги мулоқотлар-да қақирилмаганидан норози бўлган. Мазкур давлатлар хал-қаро даражада Арктика билан чегарадош сифатида тан олин-маган бўлса-да, улар Арктик кенгаш (минтақа тараққиёти билан шуғулланувчи халқаро орган) иштирокчисидир.

Арктик океан билан чегара-дош бешта мамлакат (АҚШ, Россия, Канада, Норвегия ва Дания) расмий доираларда қитъа билан боғлиқ масалалар-да ўзларини яхши тўтишга ваъ-да беришадиган бўлса-да, улар мунтазам эриётган музликлар остидаги улкан океан туби ва транзит йўналишларга ўзлари-нинг ҳуқуқларини тан олишни талаб этишмоқда. Муаммо шун-даки, ҳозирча қутбий “оғайни”-ларнинг турли талаблари бир-бирига тўққинлик қилмоқда.

БМТнинг денгиз ҳуқуқи бўйи-ча Конвенциясига асосланаёт-ган Москва наздида мамлакат ва ўзига чегарадош ва яқин мин-тақада жойлашган ҳудуднинг табиӣ бойликларига эгалик қилиш ҳуқуқига эга. Канада эса шимолӣ-ғарбий қисмини мам-лакатнинг ички денгиз ҳудуди, деб билади. Оттава расмийла-рининг билдиришича, Мичиган-га Америка қандай ҳақли бўлса, Канада ҳам шимолӣ ҳудудлар-га шунчалик ҳақли. Вашингтон-нинг қарашлари эса ўзгача: минтақа очиқ уммоннинг бир қисми, шундай экан, ҳар қан-дай мамлакат Канада ёки Рос-сия руҳсатисиз у ерга кириши мумкин.

Сўнгги мартаба Америка ҳарбий денгиз кучлари ва ҳар-бий ҳаво кучлари ўтган йилнинг

ёзида қарийб икки ҳафта мо-байнида арктик Аляскада ҳар-бий тайёргарлик бўйича мах-сус амалиётни ўтказишганди. Аҳамиятли жиҳати шундаки, машғулотлар ўтказилган жой Чукотка денгизидagi Россия-нинг сув ҳудуди билан чегара-дошири. Тахминларга кўра, бу ерда 15 миллиард баррел нефть ва 76 триллион куб фут табиӣ газ захираси мавжуд. Россия томони эса Халқаро денгиз ҳуқуқи доирасида Арктик океан-даги (Шимолӣ кутб билан бир-га) катта макон учун ҳуқуқини эълон қилиш учун фаол кампа-ния олиб бормоқда. Россия ва Норвегия анчадан буён Баренц денгизи юзасидан тортишмоқ-да. Маълумки, бу ерда нефть ва газнинг улкан захираси мав-жуд. Шунингдек, денгиз Рос-сиянинг Мурманск портидан энергоманбаларни экспорт қилиш учун муҳим сув йўлидир.

Арктикага “қўз тикаётган”лар-дан бири Хитойдир. Расмий Пекин ҳам минтақадан фойда-ланишни бошқаришда фаол ролни ўйнаш истагиди. Сток-голл халқаро тинчлик масала-лари тадқиқоти институти маъ-лумотларига кўра, Арктика Аф-рика ва Ҳинд океанидан кейин Хитойнинг глобал стратегик манфаатларини белгилловчи навбатдаги минтақага айлани-

Балиқдан биоёнилғи

Арктик технология маркази олимлари кутб ақулаларининг нимталанган гўштидан биоёнилғи ишлаб чиқаришда фойдаланишни таклиф қилишди.

Олимларнинг тахминларига кўра, кутб ақулаларининг нимталанган этини биоёнилғи учун қайта ишлаш мумкин. Биринчидан, балиқларнинг бу тури қирилиш хавфидан узоқ. Айрим минтақаларда яқин-яқингача уларни овлаш учун давлат томонидан ҳақ тўланган. Иккинчидан, одатий ёнилғиларни етказиш жуда мураккаб саналган олис аҳоли манзиллари учун биоёнилғи кўнглидаидек энергия манбасига айланиши мумкин. Эслатиш жоизки, мазкур балиқнинг узунлиги етти метр, вазни бир тоннагача тош босади. Тадқиқотчиларнинг айтишича, ҳозир Гренландиянинг айрим аҳоли пунктлари балиқчилик чиқиндиларидан биоёнилғи олиш учун мустақил фойдаланишяпти. Мисол учун, қарийб 3000 нафар инсон истиқомат қилувчи Умманнак аҳоли пунктида деярли 13 фоиз энергия балиқчилик чиқиндиларидан олинади.

ши мумкин. Хитой Африкада сармояларини ошириб бораёт-ган бўлса, Ҳинд океанида ишти-рокчини кенгайтирмоқда.

Мутахассисларнинг фикри-ча, Арктикада музлардан озод бўладиган денгиз йўли Шан-хайдан Гамбурггача бўлган ма-софани Малакка бўғози ва Су-вайш канали орқали ўтадиган одатий йўл билан таққослаган-да 6400 километрга қисқарти-ради. Боз устига қароқчилик таҳдиди билан алоқадор қўшим-ча суғурта қаражатларини бар-тараф этиш мумкин. Шунинг-дек, Арктикадаги табиӣ бой-ликларга йўл очилиши Хитойга стратегик манфаатларни тақ-дим этиши мумкин.

Канадаликлар арктик худуд-ларга даъвосини баён этиб, узоқ шимолни кўриклаш учун океан ичкарисида порт ва ҳар-бий база қуриш, музёран кемал-лар яратилиши режалаштирган. Шунингдек, Оттава Шимолӣ-Ғарбий ўтиш йўли устидан ўзи-нинг суверенитетига даъво қилапти. Маълумки, ушбу йўналиш қисқа ва йил мобай-нида Осиё ва Европани боғлаб туришга қодир денгиз йўли бўлиб, Панама канали чеклов-ларидан қутулишга имкон бе-ради. Аммо Вашингтон ҳам шимолӣ қўшнилари билан баъ-зи худудлар бўйича бахслаш-моқда, шунингдек, Шимолӣ-Ғарбий денгиз йўли мақоми масаласида ҳам норози. Бу йўналишни Оттава халқаро эмас, балки ички сув йўли, деб ҳисоблаяпти.

Сайёрамизда глобал исиш давом этаркан, Арктикага “юриш” ҳам тўтмайди. Боз устига қитъаларда табиӣ бойликларнинг таги кўриниб қолаётган бир пайтда асрлар давомида сукунат ҳукм суриб келган худудда жаҳоннинг етакчи давлатлари ўз ҳукм-ронлигини ўрнатиш пайига ту-шиши эҳтимоли юқори. Таш-вишлиши шундаки, табиӣ бойликларни қўлга киритиш борасидаги ҳаракатлар сай-ёрамиздаги бетакрор Аркти-ка экосистемасига тузалмас зиён етказиши турган гап. Табиат эса бундай ҳолатлар-ни асло кечирмаган.

Бехбуд БОТИРОВ,
«Milliy tiklanish»
шархловчиси

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Довул оқибати

Япониянинг шимоли-шарқий ҳудудида юзага келган куч-ли довул оқибатида қарийб 300 мингта оила электр энер-гияси ва алоқа таъминотисиз қолди.

Фукусима, Яма-гата, Ивате, Мия-ги, Акига ва Нии-гата префектура-ларида турган куч-ли бўрон кўплаб турар жой бинола-рини вайрон қил-ган. Электр тармо-гининг ишдан чи-қиши саксондан зиёд тезюлар электр оезд

ҳаракатининг тўхташига сабаб бўлган. Аэропортларда етмишга яқин авиарейс қатнови кечиктирилди. Табиӣ офат мамлакатнинг кўплаб ҳудудларига ҳамон катта хавф солмоқда.

Африка томонларда

Жанубий Африка Республикасида автомобилда ҳаракат-ланаётган вақтда мобиль телефонлардан фойдаланиш қону-нан тақиқлаб қўйилди.

Унга кўра, ҳайдовчи ҳатто машина тўхташ жойида турганида ҳам “сотка”лардан фойдаланиши мумкин эмас. Акс ҳолда тахми-нан 70 АҚШ доллари миқдориди жарима тўлайди. Мутахассис-ларнинг сўзларига қараганда, бундай қоидабузарлик уч мартаба такрорланса, ҳайдовчи мобиль телефонидан ҳам айрилади. Тўла-надиған жарима миқдори ҳам ошади.

Оби ҳаётни тежанг

Буюк Британияда сувни тежашга доир янги чеклов жорий қилинди.

Мазкур чек-ловга кўра, энди боғларни ва май-сазорларни суғо-риш, ҳовуз ва фаввораларни сув билан тўлди-риш ман этила-ди. Автомобил-ларни ювишда ҳам сувдан оқилона фойда-ланиш лозим. Бунга амал қил-маганлар жари-мага тортилди. Айни кўнларда мамлакатдаги сув таъминотига ихтисослашган етти компания мазкур чеклов ижросини таъминлашга доир қатор ишларни амалга оширмоқда. Сувдан оқилона фойдаланишнинг бундай йўли оби ҳаёт исрофгарчилигини ўн фоизга қисқартира-ди. Мутахассисларнинг фикрича, бу йилги ёз фасли ҳар галгидан иссиқ келиши ҳамда ёғингарчилик кам бўлиши инобатга олиниб, шундай қарорга келинган.

Янги нефть кони

Бразилияда тахминан ўттиз уч миллиард баррелга тенг нефть кони топилган.

Мазкур кон катталиги бўйича дунёда учинчи ўринда туради. Маълумот-ларга кўра, сўнгги йиллар-да Бразилияда аниқла-наётган нефть конлари-нинг сони тобора ошиб бормоқда. Мутахассис-ларнинг таъкидлашича, келгусида мазкур мамла-кат углеводород экспорти бўйича дунёда етакчи ўринлардан бирини эгаллаши мумкин.

Хорижий ОАВ хабарлари асосида тайёрланди

● РАНГИН ДУНЁ

Корея жаҳоннинг энг қадимги тамаддун ўчоқлари-дан бири саналади. Унинг ҳудудида Куйи Палеолит давридаёқ одамлар яшай бошлаган. Уч Корейс Қирол-лигининг 668 йилдаги бирлашувидан то 1910 йилгача корейс халқи яхлит мамлакатда яшаган. Корея иккига бўлинганидан сўнг, яъни 1948 йили Жанубий Корея давлати ташкил топди.

ҚИСҚАЧА ЭКСКУРС

Шарқий Осиёда жойлашган Корейс яриморалининг узунлиги 1100 километрни ташкил этади. Ғарбдан Тинч океани шимолдан эса Хитой ва Россия билан чегара-дош. Кореянинг шарқий томонида Шарқий Денгиз бўлиб, унинг орти-да Япония жойлашган. Ерининг 70 фоизини тоғлар эгаллаб турган Корея уч мингта яқин оролчалар-дан таркиб топган. Корея иқлими мўътадил, бир-биридан кескин фарқ қиладиган тўрт фаслга эга. Баҳори қисқа бўлишига қарамас-дан ёқимли ва илиқ бўлади. Ёзда эса иссиқ ва намлик юқори бўлиб, июль ойи ёғингарчиликка бой бўлади. Куз фасли тилла ва қизил рангларга бой ўзининг ранг-ба-ранглиги билан ажралаб туради. Қиши совуқ ва қуруқ келгани боис вақти-вақти билан қор ёғади. Йил-нинг энг иссиқ ойи — августда ҳаво ҳарорати 19 °C ва 35 °C ора-сида бўлса, энг совуқ кўнлар январь ойига (ҳарорат минус 8 °C гача тушиб кетади) тўғри келади.

ТИЛЛАРАНГ ПАРЧАЛАР

Табексан тоғ занжири шарқий

қирғоқ бўйлаб чўзилган бўлиб, уни Шарқий денгизнинг кучли тўлкинлари ювиб туради. Қола-верса, тўлқинларнинг кучли мавж-ланиши ярим оролда катта қоя ва қоя оролчаларни ҳосил қилган. Ғарбий ва жанубий қирғоқлар эса қия жарликлардан иборат. Яри-моролда дарё ва тасвирлар чи-зилган тоғлар кўплигидан корей-слар кўпинча ўз юртини чиройли тилларанг парчаларга қиёслаша-ди. Энг юксак чўққи — Пектусан тоғида сўнган вулконлар жуда кўп. Айнан шундай вулконлар ўрнида «Чонжи» деб ном олган катта кўл пайдо бўлган. Пектусан тоғи Кореянинг миллий гурури ҳисобла-ниб, давлат мадҳиясида ҳам тил-га олинади.

КОРЕЯ ТАРИХИ ВА МАДАНИЯТИ

Археологик топилмаларнинг гу-воҳлик беришича, корейслар Ко-рея яриморалини илк палеолит даврида эгаллаган. Корея тарихи эраимизга қадар 2333 йил Тангин-нинг афсонавий тарзда Кочосонга асос солиши билан бошланади. Тангин қироллиги «Чосон» деб

Жанубий Корея

Пойтахти Сеул. Майдони 222 минг 154 км². Аҳоли сони қарийб 50 млн. нафар.

аталган (аммо, яқин давргача бўлган Чосон сулоласидан фарқ-лаш учун Кочосон ёки Қадимги Чосон деб аталади). Кочосон Ко-рея яриморали шимоли ва Манжу-риянинг бир қисмини эгаллагач-янада кенгайди. Хитойнинг Хан су-лоласи билан бир неча урушлар-дан кейин, Кочосон парчаланиб, бир неча давлатларга бўлиниб ке-тди ва Кореяда Уч Қироллик даври бошланди. Уч Қироллик даврида

Буё, Окчо, Донгё ва Самхон бир-лашмаси Корея яриморали ва жа-нубий Манжурияни эгаллаб олди. Айнан шу даврда Уч Қироллик яна-да равнақ топди. Уч қироллик дав-рида ўрта аср умумкорейс мада-ниятига асос солинди. Бу давр мафқурасида ибтидоий эътиқод ва тасаввурлар сақлаб қолинган. Кон-фуцийлик ва буддизм кириб кели-ши билан (расмий дин ва мафқура сифатида) корейс маданиятига

хитой адабиёти ва ёзуви таъсир кўрсатади. Шу боис, дастлабки тарихий асарлар хитой тилида ёзилган. Умумхалқ тили шаклан-ган 7-аср охирида олим Сольхон хитой иероглифлари асосида ко-рейс тили фонетикаси ва грамма-тик тузилишига мос ёзув система-сини яратади.

МИЛЛИЙ КОЛОРИТ

Ханок — анъанавий корейс

ФЕЙЕРВЕРКЛАР ФЕСТИВАЛИ

Сеул шаҳрида ўтказиладиган йирик халқаро фейерверклар фестивали 2000 йилдан буён ўтка-зиб келинади. Ранг-баранг фейерверклар минглаб томоша-бин ва дунё сайёҳларига чексиз қувонч ва шодлик онларини ҳада этади. Ҳар йили ушбу фестивал-да иштирок этиш учун дунёнинг манаман деган фейерверк уста-лари ташриф буюрадилар. Фес-тиваль давомида 50 мингдан ортиқ фейерверк отилади. Бун-дай қизиқарли томоша мусика садолари, куй-қўшиқларсиз ўтмайди. Мазкур анъанавий фес-тиваль Ханган дарёси бўйидаги Йоиодо оролида ўтказиб келина-ди. Фестиваль халқаро миқёсда ўтказилишига қарамай, унинг ҳар бир иштирокчиси фейерверклар-да ўз халқига хос унсурларни кўрсатишга ҳаракат қиладди.

ЧХУСОК БАЙРАМИ

Асосан кузда нишонланадиган бу байрамни корейс халқи инти-қиб қутади. Байрам ой тақвими-га кўра 8-ойнинг 15 санасида нишон-ланади. Уч кун давом этадиган байрам шодиёналари кун ич ким ишламайди. Байрамнинг биринчи кунни ота-она қабрини зиёрат қилиш билан бошланади. Чхусок ҳосил ва она заминга шукроналик келтириш байрамига улаиб ке-тади. Букунни ҳамма туғилиб ўсган уйда ақинлари даврасида нишон-лайди. Қолаверса, дунёда кам-дан-кам учрайдиган маросимлар-дан бири — Чонмё Черэ (аждо-дларга ҳурмат бажо келтириш) 500 йиллик тарихга эга. Бу маросим бутунги кунда ҳам ўзининг асл кўринишини йўқотмаган.

ЧЕЧЖУДО ОРОЛИ

Мамлакатнинг энг ноёб флора ва фаунаси айнан шу оролда сақ-ланиб қолинган. Қолаверса, Чеч-жудо оролида тоғ ўсимликлари-нинг ярмидан кўпи ўсади. Халла-сан тоғ этакларида ҳатто музлик давридан бери мавжуд ўсимлик ва гиёҳларни учратиш мумкин. Халласанни бемалол Корея та-биӣ муҳитининг “ҳазинабони”га қиёсласа бўлади. Бу ерда 1,565 хил ўсимлик ва 1,179 хил ҳайвон турлари учрайди. 2007 йилнинг 27 июнида Чечжудо ЮНЕСКО то-монидан “халқаро табиат қўриқ-хонаси” дея эътироф этилган.

Зафар МУҲАММАД

**МАДАНИЯТ
ХАБАРЛАРИ****Мустақиллик
ёшлари**

Республика мусиқа ва санъатта ихтисослаштирилган академик-лицейда “Мустақиллик ёшлари” номли концерт дастури бўлиб ўтди.

Унда лицейнинг юртимиз ва халқаро мусиқа ва санъат фестивалларида қатнашиб, ғолибликни қўлга киритган иқтидорли ўқувчилари, “Санъат гунчалари” танлови Гран-при соҳиблари, “Зулфия” номидаги давлат мукофоти совриндорлари иштирокида бадий чикишлар намойиш этилди.

Концертда ёш дизайнер қизларнинг миллий либослар кўргазмаси ва иқтидорли мусиқчиларнинг Ватан, она юртга меҳр-муҳаббат туйғулари сингдирилган куй-қўшиқлари барчага манзур бўлди. Шунингдек, билим даргоҳининг ташаббускор қизлари Гулистон Қиличеванинг “Беғубор туйғулар”, Сурайё Зокиржонованинг “Дийдор соғинчи”, Муқаддас Ҳофизованинг “Рангин лаҳзалар” номли илк китобларининг тақдироти ўтказилди.

**Маданият
маликаси**

Тошкент Давлат маданият институтида “Маданият маликаси” кўрик-танлови ўтказилди.

Маънавият-маърифат ва иқтидорли талабалар билан ишлаш бўлими томонидан ташкил этилган танловда профессор-ўқитувчилар ва талабалар иштирок этди. Кўрик-танлов иқтидорли, изланувчан, ижодкор, зукко қизларни беллашувга чорлади. Факультетлараро ўтказилган танловда саралаш босқичидан муваффақиятли ўтган олти нафар қизлар охириги босқичда ўз иқтидорларини намойиш этишди. Зукко, билимли қизлар етти шарт бўйича ўзаро беллашди. Ҳар бир талаба-қизнинг ўзига хос хатти-ҳаракати, ибод-ҳаёси, гўзаллиги ва билими ҳайъат аъзоларини ҳамда йиғилганларни лол қолдирди. Айниқса, танишув, савол-жавоб, мени хайратда қолдир, талаба қўёфаси, миллий образлар шартли иштирокчиларнинг истеъдодини кўрсатиш учун етарли бўлди. Танлов якунида иштирокчилар номинациялар бўйича тақдирланди. Гулчирай Саъдуллаева “Маданият маликаси” деб топилди.

**Гўзаллик ва
нафосат талқини**

“Соғлом авлод учун” халқаро хайрия жамғармасида иқтидорли расом Гулнора Громованинг “Вақт имкониятлари” номли шахсий кўргазмаси очилди.

Ўзбекистон Бадий академияси ҳамкорлигида “Мустаҳкам оила йили” муносабати билан ташкил этилган кўргазмада расомнинг портрет, пейзаж, натюрморт, авангард усулидаги 20 дан зиёд ижодий ишлари томошабинлар эътиборига ҳавола этилди. Ёш бўлишига қарамайдан, расомлик ва графика соҳаларида маълум муваффақиятга эришган Гулноранинг иқид намуналарида инсон образи, унинг ички кечинмалари, табиат ва олам тасвирлари ёрқин акс этирилади. Гулнора Громова 1968 йили Фарғона вилоятида туғилган. Республика расомлик ва дизайн коллежи муваффақиятли тугатиб, Маннон Уйғур номидаги Ўзбекистон давлат санъат институтида таҳсил олган. У Ўзбекистон Бадий ижодкорлар уюшмасининг фаолаъзоси. Ижодининг бошқа расомлар фаолиятидан ажралиб турувчи ягона хусусияти — тафаккур тарзининг ўзига хослиги, яратилган асарлар йўналиши, инсон ва фазо муносиблигини яратишга интилиш хислатидир. Расомнинг “Гўзал киз”, “Меҳрибон онахонинам”, “Атиргул-2010”, “Қаштан”, “Баркамол ёшлар”, “Расм чизаётган қизча”, “Она замин” каби асарлари томошабинларда катта таассурот қолдирди. Унинг асарлари Греция, Санкт-Петербургдаги “Азия-АРТ” кўргазмасида ҳам намойиш этилган.

“Туркистон-пресс”

ТАРАДДУД**Бадий гимнастика**

САЛОМАТЛИК ВА ГЎЗАЛЛИК МУЖАССАМ

Маънан етук ва жисмонан соғлом авлодни вояга етказишда спортнинг ўрни беқиёс эканлиги барчамизга яхши маълум. Президентимиз ташаббуси ва раҳнамолигида болалар спортини ривожлантириш борасида амалга оширилган ишлар натижаси ўлароқ мамлакатимизда нафақат спорт инфратузилмаси мустаҳкамланмоқда, балки Ватанимиз шарафини халқаро миёдаларда муносиб ҳимоя этадиган спортчиларнинг камолоти таъминланаяпти.

Кувонарли жиҳати шундаки, ўсиб келаётган ёш авлодни жисмоний тарбия ва спортга кенг жалб этиш, улар учун муносиб шарт-шароитлар яратиш ишлари мамлакатимизнинг барча ҳудудларида изчиллик билан амалга оширилмоқда.

Хусусан, Навоий вилоятида ҳам ана шу саъй-ҳаракатлар натижасида спорт билан мунтазам шуғулланаётган ўсмирлар, айниқса, қизларнинг сони тобора ортиб бормоқда. Айни кунда вилоятда 111 та спорт иншооти қошида бадий гим-

настика секциялари ташкил этилган бўлиб, уларда 5-18 ёшгача бўлган 7627 нафар қизлар назорат ва нафосат машқлари билан шуғулланмоқдалар.

— Маълумки, жорий йилнинг май ойида Навоий шаҳрида “Умид ниҳоллари — 2012” спорт ўйинларининг республика босқичи ўтказилди. Биз мезбонлик қилаётган бу нуфузли спорт ўйинларида ҳам қизларимиз ўз иқтидор ва салоҳиятларини намойиш этиши шубҳасиз, - дейди вилоят халқ таълими бошқармасига қарашли гимнастика спорт мактаби директори Шахло Нарзиева. — Бунинг учун барча имкониятлар етарли. Мухими гимнастикачи қизларимизда ғалабага бўлган ишонч кучли.

Вилоятда бадий гимнастикани ривожлантириш, шаҳар ва туман марказларидагина эмас, балки энг чекка қишлоқ жойларда ҳам қизларни спортнинг бу турига жалб этиш борасида эътирофга лойиқ ишлар амалга оширилаётир. Буни сўнгги йиллар ичида эришилаётган муваффақиятлар замирида ҳам яққол кўриш мумкин. Жумладан, 2011 йилнинг сентябрь ойида Франциянинг Монпелье шаҳрида бадий гимнастика бўйича бўлиб ўтган Жаҳон чемпионати мусобақаларида халқаро тоифадаги спорт усталари Уляна Трофимова ҳамда Жамила Раҳматова юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилишди. Мусобақа натижаларига кўра, Уляна Трофимова жаҳоннинг энг кучли ўнта гим-

настикачиси сафидан жой олди. Эндиликда у жорий йил Лондон шаҳрида ўтказиладиган олимпия ўйинларида иштирок этиш учун тайёргарлик кўрмоқда.

Вилоят гимнастика ва спорт мактаби ўқувчиси Нилуфар Шомуродова ҳам бадий гимнастика сирларини мукамал ўзлаштирган спортчиларимиздан. У 2011 йилнинг баҳорида Москва шаҳрида ўтказилган халқаро турнирда Ҳамдўстлик мамлакатларининг 1999 йилда туғилган 31 нафар энг кучли ёш гимнастикачи қизлари орасида фахрли иккинчи ўринга лойиқ топилиб, кумуш медаль соҳиббаси бўлди.

Таъкидлаш ўринлики, ўсмир қизларни жисмонан соғлом ва гўзал бўлишида бадий гимнастиканинг аҳамияти беқиёс. Бу спорт тури билан мунтазам шуғулланадиган қизларнинг бўйлари баланд, қақди-қомати расо бўлишидан ташқари, ортиқча вазндан ҳам халос бўладилар. Қолаверса, инсоннинг юрак-қон томир, асаб тизимлари чиниқади. Натижада, қизларнинг катта ҳаёт йўлидаги мақсад ва интилишларида дуч келадиган айрим муаммоларни енгиб ўтишида иродаларини мустаҳкамлайди.

— Мақсадимиз ўсиб келаётган ёш авлодни баркамол ва соғлом қилиб тарбиялаш экан, бу борадаги ишларимизни янада такомиллаштиришимиз

давр талабидир. Бунинг учун эса аввало бадий ва спорт гимнастикаси мураббийларини қайта ўқитиш ва малакасини оширишга катта аҳамият қаратмоқдамиз, - дейди Навоий шаҳар ҳокимининг ўринбосари, вилоят гимнастика федерацияси ижрочи директори Баҳора Ҳамдамова.

Дарҳақиқат, вилоят гимнастика федерациясининг 2012 йилга мўлжалланган иш режасига асосан айни кунларда соҳа мураббийлари уч босқичли ўқув машғулотларига жалб қилинган.

“Умид ниҳоллари — 2012” ўйинларига ҳозирлик кўрилатган айни кунларда бадий гимнастика билан шуғулланаётган қизлар учун яна бир қувончли янгилик. Тадбир муносабати билан барпо этилаётган катта спорт мажмуаси таркибида замонавий ва жаҳон стандартларига мос келадиган янги бадий гимнастика маркази бунёд этилмоқда. Энг замонавий спорт жиҳозлари билан жиҳозланган кенг ва ёруғ зал назорат ва нафосат маликаларининг сеvimли масканига айланишига шубҳа йўқ. Мақсад эзгу. Фарзандларнинг ақлий ва жисмоний етулигини таъминлаш. Мана шундай ойдин ва нурафшон йўллар ёшларимизни ёруғ истиқбол сари етаклайверсин.

Ўралой ТУРДИЕВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

Ўрта Осиёда давлатчиликнинг пайдо бўлиши, юртимизда яшаган қадимги қабилалар — массагетлар, саклар, хоразмликлар, суғдлар ва бактрияликлар тўғрисида, уларнинг яшаш ҳудудлари, урф-одатлари ва уларга хос бошқа хусусиятлар ҳақида ўқитувчи музейдаги Геродот маълумотлари асосида тузилган харита воситасида тушунтирса янада самарали бўлади.

Музей экспозициясидан жой олган қушонлар даврига хос ашёларни кўздан кечириб эканмиз, ўша даврларда заманимизда буддизм ва зардуштийлик дини кенг тарқалганини кўрамиз. Буддизм аҳлининг азал-азалдан диний бағрикенглик қадриятлари асосида яшаб келишдан далолат беради. Ислоҳ динининг энг гуллаган даврида Самарқанд атрофида, IX-XII асрларда бошқа дин вакиллариининг ёнма-ён яшашгани бунинг яққол тасдиғидир.

Хулоса қилиб айтидиган бўлсак, ўқувчи-ёшларни буюқ тарихимизга муҳаббат руҳида тарбиялашда музейларнинг алоҳида ўрни бор. Шундай экан, ёш авлод онгига тарихий хотирасиз келажақ йўқлигини сингдиришда музейларимиз асосий омил бўлиши лозим.

Зубайдулла ИБРОХИМОВ,
Самарқанд давлат музейи тасарруфидаги Ўлкашунослик музейи директори

ЎГИТ

Ватанга муҳаббат, юртга садоқат туйғулари комилликнинг олий намунасидир.

Томирида миллий гурур, Ватан ишқи жўш урган одамгига буюк ишларга қодир бўлади.

РИВОЯТ**Бадқовоқ бой**

Бир мўйсафид жуда танг аҳволда қолди. Унинг бу ҳолини кўрганлардан бири: — Фалончи жуда бой, ҳисобсиз мол-мулки бор. Агар аҳволингни билса, жим қараб турмас, - деди.

Мўйсафид: — Мен уни танимайман, манзилини ҳам билмайман, - деди.

Одам: — Таниш танимаслигинг муҳим эмас. Мен сенга йўл кўрсатаман, - деди уни бойнинг уйига олиб борди.

Мўйсафид эшикни тақиллатиб ичкарига кирди. Уни лаблари буришган, қошлари чимирилган, афтидан бадқовоқ бир одамнинг ёнига элтдилар. Ўта кибри эканлиги ҳар бир ҳаракатидан маълум эди. Мўйсафид унинг башарасини кўриб, ҳеч нима демасдан ташқарига чиқиб кетди. Ташқарида кутиб турган ҳамроҳининг олдиға келди.

Одам: — Хўш, нима бўлди? - деб сўради.

Мўйсафид: — Унинг лутфини юзига бағишладим! - деди.

Ҳамроҳи: — Бу нима деганинг? - деди.

У жавоб берди: — Бадқовоқдан бир нарсга истама, йўқса унинг ёмон табиатидан заҳар ичасан. “Кўнглингдагини шундай одамга айтгинки, юзини кўрар кўрмас шодлансин!”

БИЛАСИЗМИ?

Конфет дарахти — Говения-итжумрутдошлар оиласига мансуб мевали дарахт. Корея, Хитой, Японияда ёввойи ҳолда ўсади ва экилади. Этли мева банди ширинлик сифатида истеъмол қилинади. Мева бандида 20-23 фоиз, қуруғида 47,8 фоизгача қанд бор. Гули серасал, ёғочи мебель ва мусиқа асбоблари тайёрлашда ишлатилади.

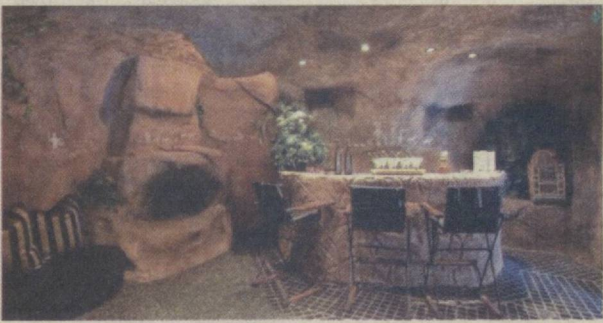
ТУРФА ОЛАМ**Энг йирик музей**

ХИТОЙНИНГ ГУАНЖО ШАҲРИДА ДУНЁНИНГ ЭНГ КАТТА ФАН ВА ТЕХНОЛОГИЯ МУЗЕЙИ ОЧИЛДИ.

Унда мамлакатнинг буюқ ҳадаги сўнгги ютуқлари намойиш этилади. 450000 кв. метр майдонни эгаллаган Гуанжо фан маркази 8 та кўргазмалар зали, 4 та фан кинотеатри ҳамда 2 та очик лабораторияга эга. Асосий бинонинг ташқарисида 80000 кв. метр ҳажмдаги сунъий қўл ҳам яратилган. Музейнинг қурилишига беш йил давомида 279,4 млн. доллар маблағ сарфланган. Гуангдонг провинцияси фан ва технология бюросининг раҳбари Жанг Мингнинг айтишича, музей фан ва технологиянинг янада ривожланишига туртки бериб, бу соҳадаги янги тадқиқотлар учун йўл очади. Ташриф буюрувчилар бу ерда технологиялар ёрдамида сунъий зилзила, тўфон ҳамда фазо кемаларининг учиниши ўзлари иштирок этган ҳолда тажрибадан ўтказишлари мумкин.

Ер остидаги сарой

1963 йилда, «СОВУК УРУШ» НАФАСИ ДУНЁНИ КЕЗИБ ЮРГАН ДАМДА ЛАС-ВЕГАСДА ЕР ОСТИ САРОЙИ ҚУРИЛГАН.

Ўша даврлардаги ҳисоб-китобларга кўра, 4 миллион долларга барпо этилган бу ер ости саройи 9 метр чуқурликда бўлиб, «Қаламуш уяси» деб номланади. Унинг ичида яшаш учун барча қулайликлар яратилган. Ҳатто чўмилиш хавзаси, беш метр баландликдан оқиб тушувчи шаршара, бар, дам олиш масканлари, кинотеатр мавжуд. 1978 йилгача Лас-Вегаснинг остида шундай сарой борлигини кўпчилик билмаган. Бугунги кунда бу маскан бир тадбиркор томонидан сотиб олинган. Саройни сақлаб туриш учун оғир фақатгина электр энергияси учун 1200 доллар сарфланади. Аммо ишбилармон олаётган фойда ҳам кам эмас. Чунки шаҳар шовқинларидан қочиб, ер остидаги саройда дам олишни истовчилар навбат пойлаб туришибди.

3.ЗОИРЖОНОВ тайёрлади

ЎЗМТДП Самарқанд вилоят Кенгаши Ижроия Қўмитаси дево-ни жамоаси бош ҳисобчиси Замира Муродовага онаси

БУВНИСА аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изхор этади.

ЎЗМТДП Қашқадарё вилоят Кенгаши партия Чироқчи туман Кенгаши Ижроия Қўмитаси раиси Мухаммади Келдиевга онаси

Келдиева ҚУРБОНГУЛ момонинг

вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.